

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Επιχειρηματολογία, πολυτροπικότητα και λογοτεχνία για τη σωτηρία του περιβάλλοντος»

Συγγραφή: ΤΡΙΜΗ-ΚΥΡΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Εφαρμογή: ΞΥΛΑ ΕΛΕΝΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνι 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Επιχειρηματολογία, πολυτροπικότητα και λογοτεχνία για τη σωτηρία του περιβάλλοντος

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Ξυλά

Δημιουργία σεναρίου

Κατερίνα Τρίμη-Κύρου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Ν. Επιβατών

Χρονολογία

Από 21/11/2012 έως

Διδακτική/θεματική ενότητα

3^η ενότητα: «Ταξίδι στον κόσμο της φύσης. Επιχειρηματολογία, πολυτροπικότητα»

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική γλώσσα

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 40 διδακτικές ώρες. Η συντάκτρια του σεναρίου σημειώνει ότι, καθώς πρόκειται για διαθεματικό σενάριο, οι δραστηριότητες θα διαδέχονται η μια την άλλη, παραβλέποντας τον χωρισμό των εβδομαδιαίων ωρών σε ώρες Γλώσσας και ώρες Λογοτεχνίας. Αυτό σημαίνει π.χ. ότι μπορεί επί μία εβδομάδα όλες οι ώρες να αφιερώνονται τυπικά στο ένα από τα δύο μαθήματα. Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορεί πραγματικά να εξευρεθεί ο απαιτούμενος χρόνος. Εναλλακτικά ίσως το συγκεκριμένο σενάριο θα μπορούσε να ενταχθεί στην υλοποίηση προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Χώρος

Φυσικός χώρος

I. Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος

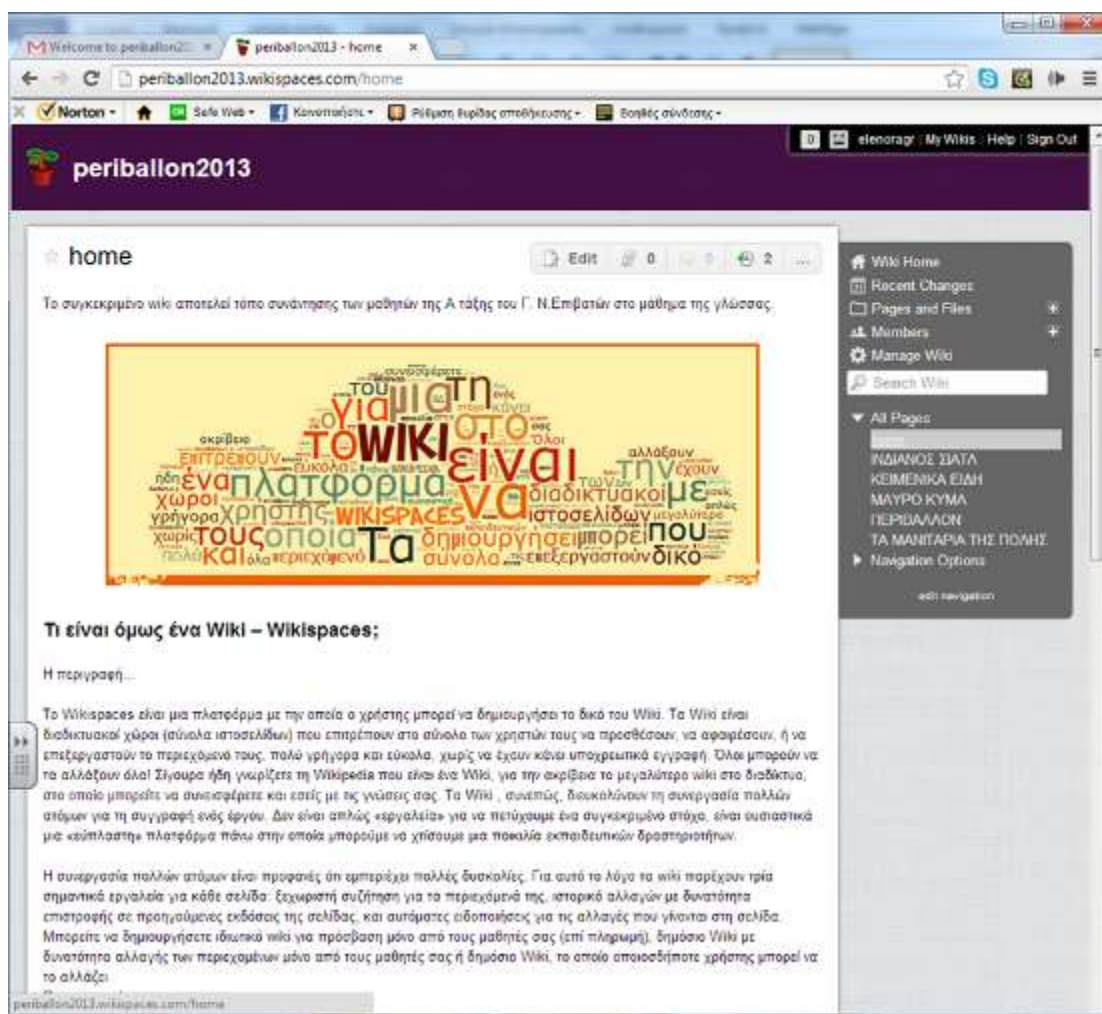
Wiki τάξης <http://periballon2013.wikispaces.com/> με τη χρήση κωδικού.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Η συντάκτρια του σεναρίου αναφέρει ότι αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου μπορεί να είναι: εργαστήριο με σταθμούς εργασίας συνδεδεμένους στο διαδίκτυο, αίθουσα με Η/Υ και προβολικό μηχάνημα ή ψηφιακός (κοινώς διαδραστικός) πίνακας και ηχεία, cd player. Προϋποτίθεται να είναι οι μαθητές/-τριες σε κάποιο βαθμό εξοικειωμένοι: α) με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο· β) με τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, τον επεξεργαστή κειμένου και το λογισμικό παρουσίασης. Προφανώς με τα παραπάνω εργαλεία θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος/-η και ο/η εκπαιδευτικός. Κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ο εκπαιδευτικός καλό είναι να διαπιστώσει αν υπάρχει όντως η εξοικείωση των παιδιών

με όλα τα παραπάνω. Απαιτείται αρκετός χρόνος προετοιμασίας, αν δεν υπάρχει εξοικείωση.

Η συντάκτρια του σεναρίου αναφέρει ότι το σενάριο προβλέπει την αξιοποίηση ενός Wiki. Έτσι, για ορισμένες φάσεις του σεναρίου ιδανικό είναι οι μαθητές/τριες να έχουν προσωπικό Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο. Για όσους δεν έχουν σύνδεση πρέπει να εξασφαλιστεί κάποιος χρόνος στο εργαστήριο Πληροφορικής (κάποιο διάλειμμα, τα τελευταία λεπτά του μαθήματος της πληροφορικής κλπ.), ώστε να μπορούν να αναρτούν τις εργασίες τους, να λαμβάνουν την ανατροφοδότηση και να σχολιάζουν τις εργασίες των συμμαθητών/-τριών τους. Επίσης, αναγκαία συνθήκη

για το στήσιμο και τη λειτουργία του Wiki είναι να έχει προηγηθεί μια εξοικείωση του/της εκπαιδευτικού με τη συγκεκριμένη πλατφόρμα. Τέλος, προϋπόθεση για την αξιοποίηση της πλατφόρμας είναι η θετική στάση της διεύθυνσης απέναντι στα εργαλεία του Web 2.0, καθώς απαιτείται η συγκατάθεσή της για την αποστολή στους γονείς ενημερωτικής επιστολής, ώστε να εγκρίνουν την παράδοση ονόματος χρήστη και κωδικών στα παιδιά τους. Οι γονείς καλό είναι να ενημερώνονται σε μια συνάντηση, για να αποφεύγονται παρεξηγήσεις. Πολύ εύστοχες οι παραπάνω παρατηρήσεις από τη συντάκτρια του σεναρίου.

Προσθέτω ότι το «στήσιμο» του Wiki δεν απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις, αλλά καλό είναι γίνει μια αναζήτηση πλατφόρμας. Το [Wikispace](#) δίνει ελεύθερα (free edition) τη δυνατότητα πρόσβασης μόνο σε 5 χρήστες. Ο σχεδιασμός προβλέπει πολλές από τις δραστηριότητες να υλοποιηθούν στο σχολικό εργαστήριο πληροφορικής. Ο αριθμός των διαθέσιμων σταθμών εργασίας που συνδέονται με το διαδίκτυο κατά κανόνα υπαγορεύει και τον χωρισμό των ομάδων για εκείνες τις δραστηριότητες οι οποίες θα διεξαχθούν στο εργαστήριο πληροφορικής.

Η συντάκτρια του σεναρίου πολύ σωστά σημειώνει ότι σε ορισμένα σημεία/βήματα των δραστηριοτήτων τα φύλλα εργασίας πρέπει να δίνουν αναλυτικές οδηγίες, καθώς πρόκειται για μαθητές/τριες Α΄ Γυμνασίου που έχουν ανάγκη να υποστηρίζονται επαρκώς στα βήματα κάθε αποστολής που αναλαμβάνουν (ο/η εκπαιδευτικός δεν είναι δυνατόν να βρίσκεται ταυτόχρονα δίπλα σε όλες τις ομάδες). Αυτό δεν αναιρεί το γεγονός ότι, όποτε οι μαθητές/τριες καλούνται να δημιουργήσουν, πρέπει να δίνεται μεγάλη ελευθερία επιλογών και πρωτοβουλιών.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο έχει εφαρμοστεί στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κατερίνα Τρίμη-Κύρου, Επιχειρηματολογία, πολυτροπικότητα και λογοτεχνία για τη σωτηρία του περιβάλλοντος, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

Η συντάκτρια του σεναρίου σημειώνει:

- την παρενθετική διαδικασία που αφιερώνεται στην τεχνική της ανάγνωσης-κατανόησης ενός κειμένου από το σενάριο του Λευτέρη Βεκρή, «Το σχολείο στον χρόνο», Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Β΄ Γυμνασίου, 2012 και
- την ιδέα για το τελικό παραδοτέο του project, τη δημιουργία ιστοσελίδας, από ένα σχόλιο της Νότας Σεφερλή στον διαδικτυακό διάλογο που έλαβε χώρα μεταξύ των μελών της ομάδας μετά την ανάρτηση της πρώτης εκδοχής του συγκεκριμένου σεναρίου.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συντάκτρια του σεναρίου σημειώνει ότι το σενάριο συνδυάζει:

- ένα δίκτυο αναγνώσεων (κάποια λογοτεχνικά και μη κείμενα, μονοτροπικά και πολυτροπικά, που περιλαμβάνονται στα σχολικά εγχειρίδια ή προέρχονται από άλλες πηγές)·
- την αναζήτηση στο διαδίκτυο, ευρείας χρήσης λογισμικά, την πλατφόρμα Wiki και άλλα ψηφιακά μέσα (φωτογραφική μηχανή ή κάμερα), ανάλογα με τις επιλογές των μαθητών/τριών κατά την παραγωγή λόγου και
- την εργασία σε ομάδες (εντός και εκτός της τάξης).

Κατά σειρά οι δραστηριότητες προβλέπουν:

- μελέτη της επιστολής ινδιάνου αρχηγού με παράλληλη διερεύνηση αφενός της τεχνικής της ανάγνωσης-κατανόησης, αφετέρου της λογικής των επιχειρηματολογικών κειμένων·

- προσέγγιση του αποσπάσματος του Λούις Σεπούλβεδα «Μαύρο κύμα», εικονογράφηση του αποσπάσματος καθώς και της συνέχειας της πλοκής που θα επινοήσουν οι ομάδες και διερεύνηση της λογικής του πολυτροπικού κειμένου·
- προβολή της μεταφοράς του συγκεκριμένου βιβλίου σε κινούμενο σχέδιο, πρώτη προσέγγιση του κινηματογραφικού κώδικα και παραγωγή επιχειρηματολογικού λόγου για τη σύγκριση των διαφορετικών εκδοχών παρουσίασης της ιστορίας·
- αναζήτηση πληροφοριακού υλικού σε ιστοσελίδες που αναφέρονται σε οικολογικό θέμα και παράλληλη διερεύνηση των χαρακτηριστικών διαφορών κειμενικών ειδών που κατατάσσονται στην επιχειρηματολογία, με τελικό παραδοτέο ένα πολυτροπικό κείμενο που να προβάλλει ένα οικολογικό ζήτημα (άρθρο, αφίσα...)
- παρακολούθηση και σχολιασμό ντοκιμαντέρ με οικολογικό θέμα·
- προσέγγιση του διηγήματος του Ίταλο Καλβίνο «Μανιτάρια στην πόλη»·
- θεατρικό παιχνίδι (δρώμενο και ανακριτική καρέκλα) για την προσέγγιση του λογοτεχνικού κειμένου του Σελ Σιλβερστάιν «Το δέντρο που έδινε»·
- προσέγγιση του διηγήματος του Ζαν Ζιονό «Ο άνθρωπος που φύτευε δέντρα» και προτάσεις για κάποιες οικολογικού περιεχομένου δράσεις της μαθητικής κοινότητας·
- χωρισμό σε σκηνές και παραγωγή ενός κόμικ ή ενός «φωτο-κόμικ» για ένα από τα τρία τελευταία λογοτεχνικά κείμενα.

Η παραγωγή κειμένων ακολουθήθηκε από παρουσίαση στην ολομέλεια και συχνά ετεροαξιολόγηση των ομάδων και δια ζώσης και μέσω Wiki.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

- Το συγκεκριμένο σενάριο έγινε προσπάθεια να τοποθετηθεί γενικά στον δεύτερο κύκλο του θεωρητικού πλαισίου που προτείνει ο Κουτσογιάννης (2012).
- Ο σχεδιασμός ακολούθησε τη λογική της επίλυσης προβλήματος. Το κόκκινο νήμα που συνδέει όλες τις δραστηριότητες είναι ένας τελικός στόχος, η δημιουργία μιας ιστοσελίδας με ποικίλα κειμενικά είδη, που να αναφέρονται στην (ή να εμπνέονται από την) καταστροφή του περιβάλλοντος.
- Στην προσέγγιση των κειμένων (λογοτεχνικών και μη) ακολουθήθηκαν τρεις φάσεις: πριν την ανάγνωση, ανάγνωση, μετά την ανάγνωση. Το σχήμα αυτό προτείνεται στο [επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των πιλοτικών σχολικών μονάδων στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γυμνασίου](#) που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Ψηφιακού Σχολείου.
- Στη φάση πριν την ανάγνωση οι μαθητές/τριες προετοιμάστηκαν για την κυρίως φάση και στη φάση μετά την ανάγνωση δημιούργησαν τα δικά τους κείμενα, αναπλαισιώνοντας τις γνώσεις τους ή επεκτείνοντας το θέμα.
- Για τη λειτουργία των ομάδων εφαρμόστηκε μια παραλλαγή της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου όπως αυτή προτείνεται από τον Η. Ματσαγγούρα (2008). Οι μαθητές/-τριες λειτούργησαν συλλογικά και εναλλάσσονταν στις θέσεις «συγκεκριμένης ευθύνης». Οι δύο τέτοιες θέσεις ήταν ο «γραμματέας» και ο «παρουσιαστής». Ο γραμματέας είχε την ευθύνη να καταγράφει τις σκέψεις της ομάδας, όταν η ομάδα αναζητούσε κάποια στοιχεία στο διαδίκτυο. Ο «παρουσιαστής» παρουσίασε στην ολομέλεια την

εργασία της ομάδας. Στις περισσότερες δραστηριότητες οι ομάδες εργάστηκαν πάνω στο ίδιο κείμενο, με το ίδιο φύλλο εργασίας. Αυτή η επιλογή είχε το πλεονέκτημα ότι όλες οι ομάδες γνώριζαν καλά το κείμενο αναφοράς, άρα μπορούσαν εύκολα να κατανοήσουν τις παρουσιάσεις των άλλων ομάδων.

- Στις παρουσιάσεις η εκπαιδευτικός προοδευτικά περιόρισε τον δικό της ρόλο, δίνοντας διαρκώς μεγαλύτερη ευθύνη και πρωτοβουλία στο τμήμα. Στις πρώτες παρουσιάσεις η εκπαιδευτικός κατέγραψε στον πίνακα τα βασικά σημεία των παρουσιάσεων. Αργότερα άφησε και τη λακωνική καταγραφή σε εθελοντή/-τρια.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο

Το σενάριο στόχευε οι μαθητές/-τριες:

- να έρθουν σε επαφή με διαφόρων ειδών κείμενα που έχουν ως θέμα/πηγή έμπνευσης τα οικολογικά προβλήματα και να διευρύνουν τις γνώσεις τους όσον αφορά αυτά τα προβλήματα, τις αιτίες και τους τρόπους θεραπείας τους·
- να προβληματιστούν πάνω στην οικολογική ηθική (σεβασμός της φύσης, «πράσινη» οικονομική ανάπτυξη, διάσωση του περιβάλλοντος για τις κατοπινές γενιές, υπεύθυνη και ενεργή στάση των πολιτών) και να τους δοθεί η δυνατότητα να αναπτύξουν οικολογική συνείδηση πάνω σε στέρεες γνώσεις·
- να αναπτύξουν κριτική στάση απέναντι στον κόσμο που ζουν και ιδίως απέναντι στον καταναλωτισμό και
- να κινητοποιηθούν με στόχο μια οικολογική δράση που θα επισφραγίζει την αλλαγή στάσης τους και τη συνειδητή υιοθέτηση των αξιών της οικολογίας.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώχθηκε:

- να αποσαφηνιστεί η λογική με την οποία δέον να συνυπάρχουν σε ένα μήνυμα πολλοί διαφορετικοί κώδικες επικοινωνίας, δηλαδή οι κανόνες που διέπουν την πολυτροπικότητα·
- να κατανοηθεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των επιχειρηματολογικών κειμένων·
- να εμπεδωθούν γνώσεις που αφορούν την αφήγηση.

Οι γνώσεις για τη γλώσσα συνδέονται με τις γνώσεις για τον κόσμο, αφενός γιατί κατακτώνται επαγωγικά καθώς μελετώνται κείμενα που αφορούν τις γνώσεις για τον κόσμο, αλλά και γιατί οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται την κατάκτησή τους ως προϋπόθεση για την επιτυχημένη παρέμβασή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι (με τη δημιουργία επικοινωνιακά αποτελεσματικών κειμένων αναρτημένων σε μια επιτυχημένη ιστοσελίδα).

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Στόχος ήταν οι μαθητές/-τριες να ασκηθούν:

- στον προφορικό (και στον προσχεδιασμένο προφορικό), στον υβριδικό (παρουσιάσεις στην ολομέλεια) και στον γραπτό λόγο σε κείμενα επιχειρηματολογίας με δοσμένες περιστάσεις επικοινωνίας·
- στην αποκωδικοποίηση και στην παραγωγή πολυτροπικών κειμένων επιχειρηματολογικών και αφηγηματικών.

Νέοι γραμματισμοί

Μέσω των δραστηριοτήτων οι μαθητές/-τριες επιδιώχθηκε να εξοικειωθούν με:

- τις μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο, ώστε να αποκτήσουν εμπειρία στην αναζήτηση εικονικού υλικού αλλά και στην αναζήτηση και αξιολόγηση του αναγκαίου πληροφοριακού υλικού σχετικά με ένα θέμα·

- βασικά λογισμικά (επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό παρουσίασης), ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που αυτά δίνουν για παραγωγή μονοτροπικού και πολυτροπικού κειμένου καθώς και για αναθεώρηση και βελτίωση κάθε κειμένου·
- τη συνεργατική γραφή μέσω διαδικτύου (της πλατφόρμας Wiki).

Κριτικός γραμματισμός

- Προβλέπεται η διαδικασία ετεροαξιολόγησης (με κριτήρια γνωστά εξ αρχής) και ο αναστοχασμός με στόχο τη βελτίωση του παραδοτέου·
- διερευνάται η σχέση σκοπού και μέσου/μορφής καθώς και η σχέση των προβλεπόμενων δεκτών και του μέσου/μορφής του μηνύματος.

Οι γραμματισμοί συνδέονται με τις γνώσεις για τον κόσμο, καθώς η εξοικείωση με την αναζήτηση στο διαδίκτυο λαμβάνει χώρα ενώ επιχειρούν να εμπλουτίσουν με ενεργό τρόπο τις γνώσεις τους για το οικολογικό πρόβλημα και να συγκεντρώσουν υλικό που θα αξιοποιήσουν στην ιστοσελίδα που θα δημιουργήσουν. Η δημιουργία της ιστοσελίδας αυτής καθεαυτής αποτελεί τη συνεισφορά του τμήματος, για να διευρυνθούν οι γνώσεις για τον κόσμο που έχουν συμμαθητές/τριές τους από άλλα τμήματα ή άλλα σχολεία.

Παράλληλα, οι γραμματισμοί συνδέονται με τις γνώσεις για τη γλώσσα, καθώς στην παραγωγή λόγου θα καλούνται οι μαθητές/τριες να εφαρμόσουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει για την επιχειρηματολογία, την πολυτροπικότητα, την αφήγηση κλπ.

Διδακτικές πρακτικές

Η συντάκτρια του σεναρίου επισημαίνει ότι το σενάριο εμπνεόμενο από τις θεωρίες του εποικοδομισμού και της κοινωνικής μάθησης θέτει ως κεντρικό στόχο την ενεργοποίηση των μαθητών/-τριών και τη συνεργασία τους σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, ώστε να καταλήξουν επαγωγικά σε νέες γνώσεις και να

κατακτήσουν σταδιακά νέες δεξιότητες, βοηθούμενοι από τα εμπειρότερα μέλη της ομάδας, ενώ παράλληλα θα διευρύνουν τον προβληματισμό τους σχετικά με το θέμα. Ο κύριος ρόλος του/της εκπαιδευτικού είναι αφενός να προετοιμάζει το έδαφος για τις δραστηριότητες, αφετέρου να διευκολύνει και να καθοδηγεί όποτε οι ομάδες συναντούν δυσκολίες στην αποστολή τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το οικολογικό πρόβλημα είναι ένα θέμα που κινητοποιεί τόσο το λογικό όσο και το θυμικό, συνεπώς γενικά προσφέρεται για διαθεματική προσέγγιση Γλώσσας-Λογοτεχνίας. Επίσης, είναι ένα θέμα για το οποίο οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου έχουν προσλαμβάνουσες και θα μπορούσαν ευκολότερα να κάνουν τα πρώτα τους συνειδητά βήματα στην επιχειρηματολογία, ενώ παράλληλα προσφέρεται για την παραγωγή των πολυτροπικών κειμένων, καθώς υπάρχει αφθονία εικονικού υλικού στο διαδίκτυο.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Θεματικά το σενάριο σχετίζεται τόσο με την 3^η θεματική ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας όσο και με την ενότητα «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» στη Λογοτεχνία, η οποία στα νέα προγράμματα σπουδών (που εφαρμόζονται στα πιλοτικά σχολεία τα σχ. έτη 2011-12 και 2012-13) προβλέπεται να απασχολήσει την τάξη για ένα τρίμηνο. Δύο από τα λογοτεχνικά κείμενα που αξιοποιούνται περιλαμβάνονται στο σχολικό ανθολόγιο της συγκεκριμένης τάξης ([«Το μαύρο κύμα»](#) του Λ. Σεπούλβεδα, [«Μανιτάρια στην πόλη»](#) του Ι. Καλβίνο).

Όσον αφορά τη θεωρία της γλώσσας, η πολυτροπικότητα και η επιχειρηματολογία προσεγγίζονται στην 3^η ενότητα του σχολικού εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας. Ας σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζει ογκωδέστατη διδακτέα ύλη: εκτός των παραπάνω προβλέπεται να μελετηθεί και η περιγραφή και η αφήγηση. Η συντάκτρια του προτεινόμενου σεναρίου θεωρεί αναγκαία την αναδιανομή της ύλης και εντάσσει την περιγραφή και την αφήγηση στις δύο προηγούμενες ενότητες, περιορίζοντας τη μεταγλώσσα που πρέπει να προσεγγισθεί για πρώτη φορά στην ενότητα 3.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Το διαδίκτυο αξιοποιήθηκε:

- ως πόρος άντλησης εικονικού υλικού και πληροφοριών, που θα χρησιμοποιηθούν από τους μαθητές/τριες για να δημιουργήσουν συνεργαζόμενοι σε ομάδες τα πολυτροπικά τους κείμενα, επιχειρηματολογικά και μη.
- ως χώρος επικοινωνίας μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικού, ως χώρος συνεργασίας για τη συγγραφή των κειμένων και ως χώρος δημοσιοποίησής τους (χάρη στην πλατφόρμα Wiki).

Προφανώς, απαραίτητο υλικό αναζητήθηκε και σε έντυπες πηγές.

Προστιθέμενη αξία:

- Η λειτουργία μιας κοινότητας μάθησης, η συνεργασία των ομάδων επεκτάθηκε εκτός σχολικού χώρου. Χρησιμοποιήθηκε και το [Edmodo](#).
- η ανατροφοδότηση από τον εκπαιδευτικό έγινε με την αξιοποίηση του εργαλείου «παρακολούθηση αλλαγών». Μάλιστα, όταν ξεχνούσαν τα παιδιά να κάνουν αποθήκευση των αλλαγών, υπήρχε προειδοποίηση από την πλατφόρμα και ευτυχώς διασώθηκαν αρκετές εργασίες.

Κείμενα

Πέρα από κείμενα που περιλαμβάνονται στα σχολικά εγχειρίδια της Α΄ Γυμνασίου αξιοποιήθηκαν:

- Ολόκληρη η [επιστολή του ινδιάνου αρχηγού Σιάτλ](#) στον Πρόεδρο των ΗΠΑ (19^{ος} αι.), που περιλαμβάνεται στο βιβλίο *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου*.
- *Ο πολιτισμός που σκοτώνει* (ντοκιμαντέρ με οικολογικό θέμα από τη σειρά εκπομπών του Στ. Κούλογλου «Ρεπορτάζ χωρίς σύνορα»):
<http://www.ert-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=46620&tsz=0&act=mMainView>
- ιστοσελίδες οικολογικών οργανώσεων·
- εικονικό υλικό από το διαδίκτυο (που περιλαμβάνεται στα φύλλα εργασίας)·
- Λούις Σεπούλβεδα, [«Το μαύρο κύμα»](#) (*Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου*), από το βιβλίο *Ο γάτος που έμαθε σ' ένα γλάρο να πετάει* και ένα απόσπασμα από την κινηματογραφική εκδοχή του παραπάνω έργου (κινούμενο σχέδιο)·
- το διήγημα «Ο άνθρωπος που φύτευε δέντρα» του Ζαν Ζιονό και η μεταφορά του στην οθόνη (κινούμενο σχέδιο)·
- το αλληγορικό παραμύθι «Το δέντρο που έδινε» του Σελ Σιλβερστάιν, κείμενο (βλ. [Παράρτημα](#)) και κινούμενο σχέδιο:
<http://www.youtube.com/watch?v=f-aNtMaAk5Q&feature=youtu.be>·
- απόσπασμα από την ταινία-ντοκιμαντέρ του Ντέιβις Γκουγκενχάιμ «Μια άβολη αλήθεια» που βασίζεται σε παρουσίαση του Αλ Γκορ:
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=NXMarwAusY4·
- Βρανάς, Ρ. 2003. Δένδρο «τρώει» το νέφος! *Τα Νέα*, 25-02-2003. *Σώμα Κειμένων εφημ. «Τα Νέα»*. Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα.

<http://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/nea/content.html?t=2,2028&h=99790&l=56660#pinpoint](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/nea/content.html?t=2,2028&h=99790&l=56660#pinpoint).

- ανακύκλωση σε πλήρη ανάπτυξη. *ΕμπρόςNet*, 25-08-2012.
<http://www.emprosnet.gr/article/36216-anakyklosi-se-pliri-anaptyxi>.
- *EcoNews* (τηλεοπτική εκπομπή). *Σκάϊ*, 28-08-2012
<http://www.skai.gr/player/TV/?MMID=231819>.
- *Ωρα της Γης 2011 – Τηλεοπτικό σποτ*. *Youtube*
<http://www.youtube.com/watch?v=JvHrNTEILvI&feature=BFa&list=ULfzAUsm-UXBw>.
- *Greenpeace Breathe*. (τηλεοπτικό σποτ) *Youtube*.
<http://www.youtube.com/watch?v=DDCh7pb2Jj0>.
- *mbes sto klima*. (βίντεο – τραγούδι). *Youtube*.
http://www.youtube.com/watch?v=4WK_5zfXtFk&feature=relmfu.
- Ενημερωτικό και προτρεπτικό φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης:
http://www.greenpeace.org/greece/Global/greece/image/2012/oceans/code/web_fg_final.pdf¹

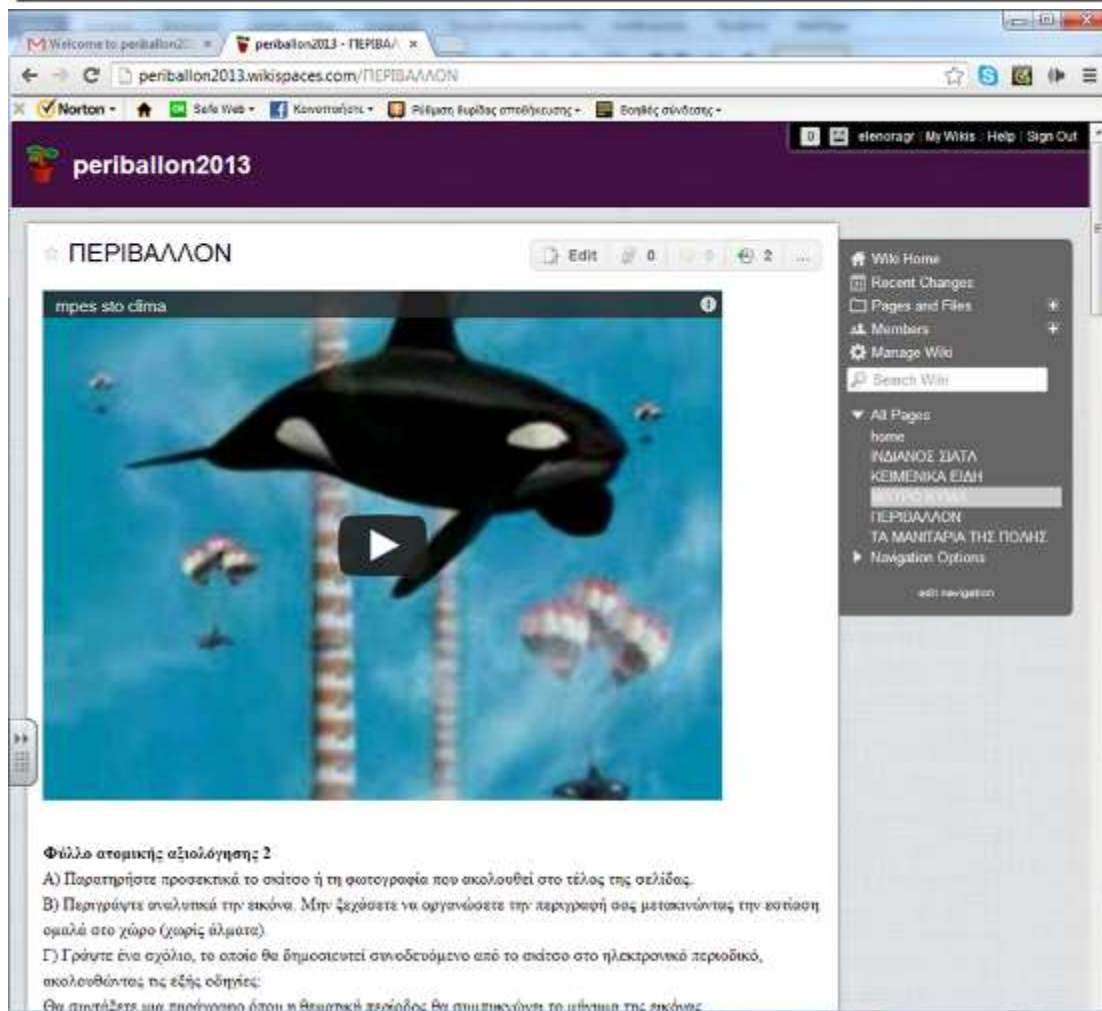
Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η δραστηριότητα

1^η & 2^η διδακτική ώρα

Πριν από την ανάγνωση

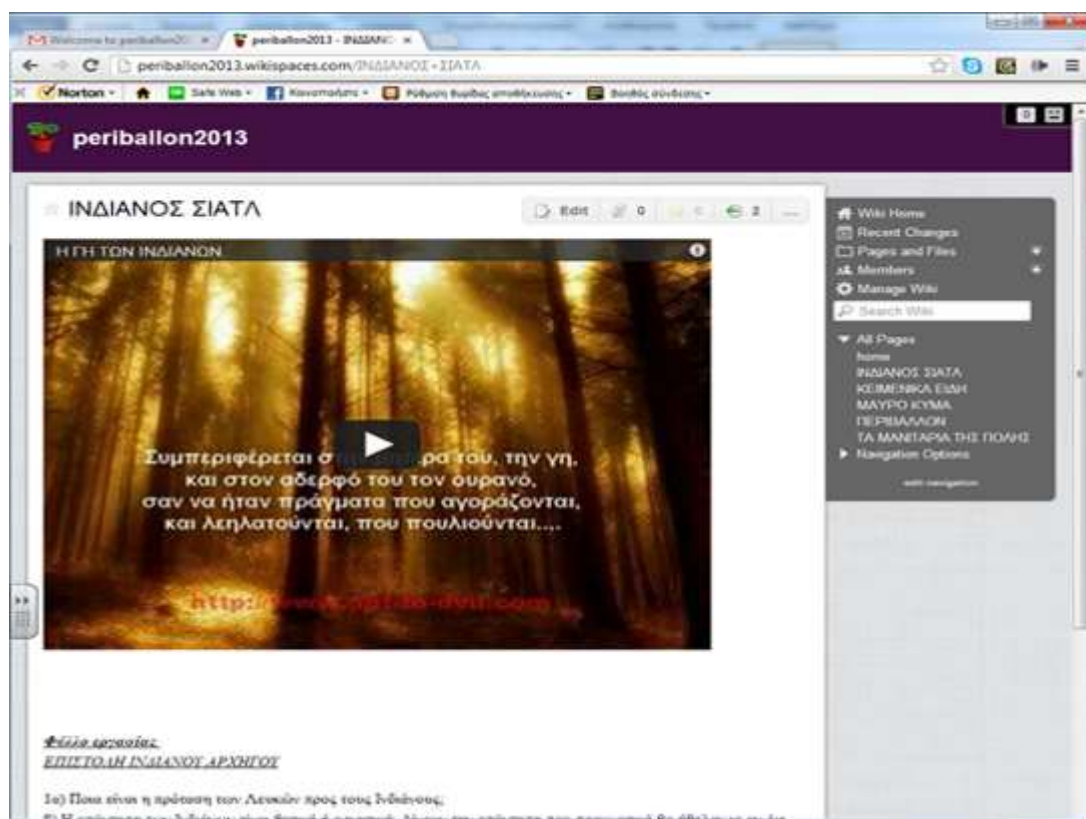
¹ Αν δεν ανοίγει η διεύθυνση με Ctrl + Enter αντιγράψτε την και επικολλήστε την σε μια άδεια καρτέλα του φυλλομετρητή σας.

Η εκπαιδευτικός ανακοίνωσε στο τμήμα ότι το επόμενο χρονικό διάστημα (Νοέμβριος-Ιανουάριος) το κεντρικό θέμα που θα τους/τις απασχολήσει είναι ο κίνδυνος καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος από την ανθρώπινη δραστηριότητα. Εξήγησε ότι, πέρα από τις γνώσεις που θα αποκτήσουν για το θέμα και τον προβληματισμό που θα αναπτύξουν καθώς θα εξελίσσεται το project, θα διευρύνουν τις γνώσεις τους για τον γραπτό και τον προφορικό λόγο. Ακούστηκαν διάφορες ιδέες. Σχεδιάστηκαν οι άξονες των δραστηριοτήτων. Ενημερώθηκαν για το Wiki, πώς γίνεται η εγγραφή μετά από την πρόσκληση. Ερωτήθηκαν αν είχαν την άδεια από τους γονείς τους. Η απάντηση ήταν θετική.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός προχώρησε στη διανομή του φωτοτυπημένου πρώτου κειμένου.

Ανάγνωση

Πρόκειται για το γράμμα ενός Ινδιάνου αρχηγού προς τον Πρόεδρο των ΗΠΑ πριν περίπου 170 χρόνια. Ένας μαθητής με εξαιρετικό ηχώχρωμα διάβασε το κείμενο. Στη συνέχεια δόθηκε χρόνος για να διαβάσουν οι μαθητές/τριες το κείμενο σιωπηλά, εντοπίζοντας λέξεις ή σημεία που δεν καταλάβαιναν. Όταν όλοι/ες ολοκλήρωσαν την ανάγνωση και διαπιστώθηκε η ύπαρξη πολλών άγνωστων λέξεων, πρότειναν να προβούν σε αναζήτηση της σημασίας στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), πράγμα που έγινε.

Η ολομέλεια εντόπισε τον πομπό, τον δέκτη, το μέσο και τον γενικό σκοπό του μηνύματος (επιστολή για απάντηση σε μια πρόταση) και η εκπαιδευτικός έθεσε το ερώτημα αν το κείμενο αυτό ανήκει στην κατηγορία της αφήγησης ή της περιγραφής. Η εκπαιδευτικός εκμεταλλεύτηκε κατάλληλα τις απαντήσεις και προσπάθησε να εκμαιεύσει τους όρους επιχείρημα, επιχειρηματολογία. Ύστερα, με καταϊγισμό ιδεών καταγράφηκαν στον πίνακα άλλες περιπτώσεις στις οποίες συντάσσονται κείμενα επιχειρηματολογίας.

Στη συνέχεια οι ομάδες απάντησαν στα ερωτήματα του [φύλλου εργασίας 1](#).

Ως εργασία για το σπίτι προτάθηκε στους μαθητές/τριες να περιηγηθούν σε όσες το δυνατόν περισσότερες ιστοσελίδες που ασχολούνται με οικολογικά προβλήματα, για να ενημερωθούν αλλά και για να παρατηρήσουν τη δομή τους.

2^ο δίωρο στην αίθουσα

Δόθηκε λίγος χρόνος για τις τελευταίες συνεννοήσεις των ομάδων. Κάθε ερώτημα-υποερώτημα παρουσιάστηκε από μια διαφορετική ομάδα και οι υπόλοιπες συμπλήρωσαν τη δική τους γνώμη. Οι ομάδες αξιολογήθηκαν τόσο από την παρουσίασή τους όσο και από τις παρεμβάσεις τους στις παρουσιάσεις των άλλων ομάδων και γενικά από τη συμμετοχή τους στη συζήτηση.

Μετά την ανάγνωση

Όταν ολοκληρώθηκε η συζήτηση για τα παραπάνω ερωτήματα, οι ομάδες κλήθηκαν να σκεφτούν και να κρατήσουν σημειώσεις στην εξής υποθετική πρόταση:

Αν η στάση ζωής των Ινδιάνων ήταν στάση ζωής όλων των ανθρώπων, τότε...

- δεν θα
- θα...
- ...

Διαδοχικά οι ομάδες διάβασαν ένα από τα αποτελέσματα που σκέφτηκαν.

2^η δραστηριότητα

3^η διδακτική ώρα

(στο εργαστήριο)

Πριν από την ανάγνωση

Οι ομάδες κλήθηκαν να αναζητήσουν στο διαδίκτυο (Google-εικόνες) 5-6

φωτογραφίες που σχετίζονται με τη μόλυνση των θαλασσών και σοκάρουν τον θεατή, τις οποίες αποθήκευσαν σε φάκελο. Μετά επέλεξαν μια από αυτές και συζήτησαν μεταξύ τους για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που τους γεννά η θέα της συγκεκριμένης φωτογραφίας, καθώς και για το αν μπορούσαν να εντοπίσουν την αιτία του προβλήματος και τις πιθανές λύσεις του. Όλα τα παραπάνω καταγράφηκαν σε αρχείο λογισμικού παρουσίασης που το παρουσίασαν τη 2^η διδακτική ώρα στην ολομέλεια.

4^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα)

Έγιναν οι παρουσιάσεις, η εκπαιδευτικός στον πίνακα εντόπισε και κατέγραψε με τη βοήθεια των ομάδων το είδος του προβλήματος, τις σκέψεις και τα συναισθήματα, τις αιτίες και τις λύσεις. Οι ομάδες έλαβαν ανατροφοδότηση για τις παρουσιάσεις από την εκπαιδευτικό και τη διεύθυνση: <http://goo.gl/xmX7H> η οποία περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό αξιοσημείωτων εικόνων για σχολιασμό και καταγιισμό ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων.

Μετά τη λήξη των παρουσιάσεων, οι μαθητές/τριες κλήθηκαν να σκεφτούν πιθανούς τίτλους για τον οικολογικό τους ιστότοπο. Επέλεξαν τον τίτλο «periballon2013» μετά από ψηφοφορία, ο οποίος και υιοθετήθηκε. Η εκπαιδευτικός είχε βέβαια κάποιες ενστάσεις ως προς τη λατινική γραφή, ωστόσο η πλειοψηφία νίκησε.

5^η & 6^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα)

Ανάγνωση

Η εκπαιδευτικός ενημέρωσε το τμήμα ότι σειρά για ανάγνωση έχει ένα απόσπασμα ενός λογοτεχνικού βιβλίου Χιλιανού συγγραφέα, που έχει ως πηγή έμπνευσης όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνάντησή τους. Τελικός στόχος είναι μια δική τους «καλλιτεχνική» δημιουργία, αφού πρώτα μελετήσουν το κείμενο που διάβασε στη συνέχεια η εκπαιδευτικός.

Κατά την ανάγνωση οι μαθητές/τριες είχαν κλειστά τα βιβλία τους, ενώ το κείμενο προβάλλονταν χωρίς τον τίτλο του στον διαδραστικό πίνακα από το ηλεκτρονικό βιβλίο που είναι αναρτημένο στο Ψηφιακό Σχολείο. Τους ζητήθηκε να παρακολουθήσουν με προσοχή, ώστε οι ομάδες να σκεφτούν μετά το τέλος της ανάγνωσης έναν τίτλο για το απόσπασμα, την επιλογή του οποίου αιτιολόγησαν στη συνέχεια στην ολομέλεια.

Οι μαθητές/-τριες άνοιξαν τα βιβλία και εστίασαν στην κυριολεκτική και στη μεταφορική χρήση του επιθέτου «μαύρο». Η εκπαιδευτικός ζήτησε να γίνει σιωπηλή ανάγνωση και οι μαθητές/τριες να εντοπίσουν τυχόν άγνωστες λέξεις ή δυσνόητα σημεία.

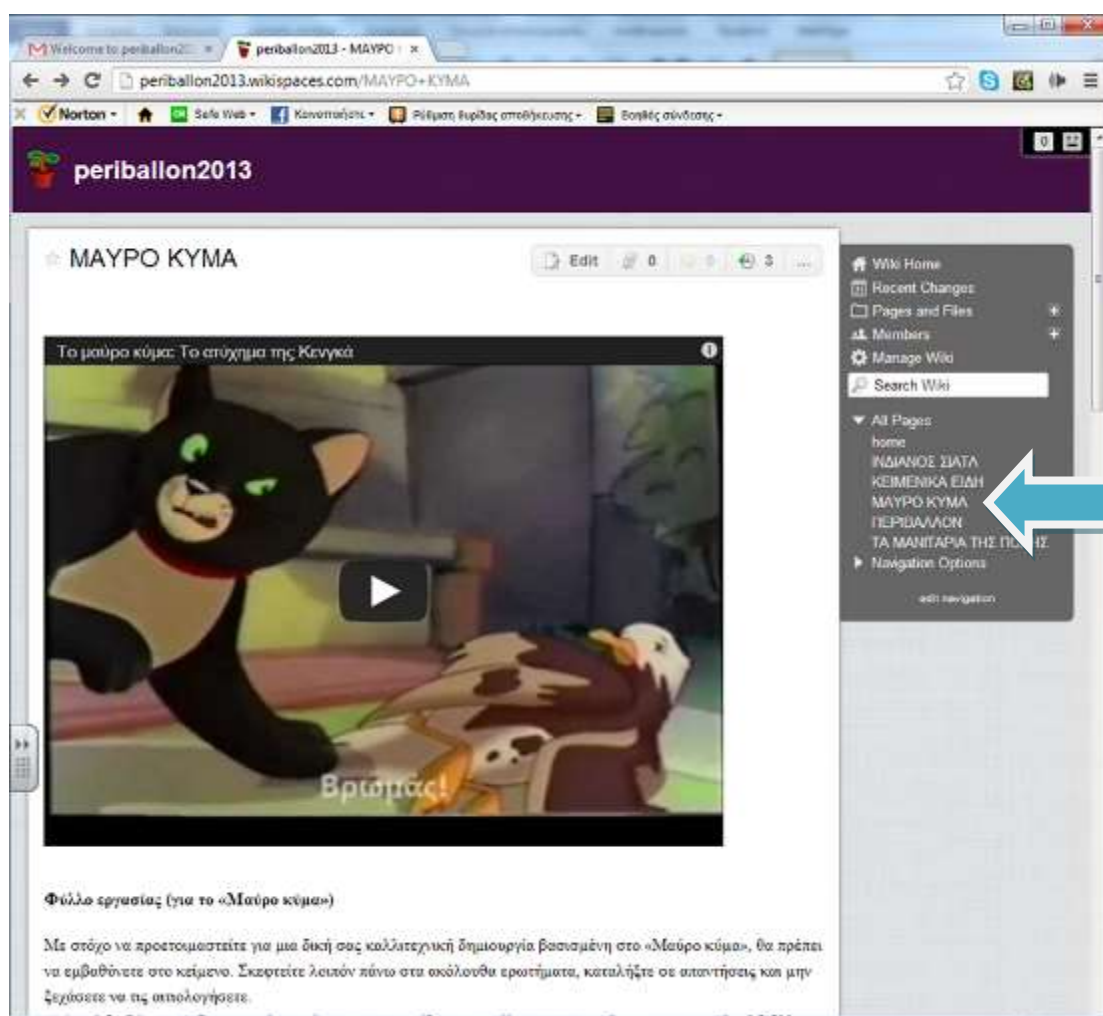
Αφού λύθηκαν όποιες τυχόν απορίες, οι ομάδες πήραν το [φύλλο εργασίας 2](#).

7^η & 8^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα)

Κάθε ερώτημα παρουσιάστηκε από διαφορετική ομάδα. Τα παιδιά αξιολογήθηκαν τόσο για τις παρουσιάσεις τους όσο και για τις παρεμβάσεις τους στις παρουσιάσεις των άλλων ομάδων. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν από έναν μαθητή ο οποίος ανέλαβε και την ανακεφαλαίωση. Δυστυχώς, δεν υπήρξε χρόνος για περισσότερες εξηγήσεις.

9^η & 10^η διδακτική ώρα

(στο εργαστήριο)

Μετά την ανάγνωση

Η εκπαιδευτικός έδωσε το επόμενο (3^ο) [φύλλο εργασίας](#) και τα παιδιά εργάστηκαν πάνω σε αυτό.

11^η & 12^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα διδασκαλίας)

Οι παρουσιάσεις έγιναν στην αίθουσα διδασκαλίας με τη χρήση του διαδραστικού πίνακα. Κάθε ομάδα διάβασε το τέλος της ιστορίας της. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα παρουσίασε τις επιλογές της για τη συνολική εικονογράφηση και τα κριτήρια με τα οποία προχώρησαν σε αυτές. Η εκπαιδευτικός κράτησε σημειώσεις στον πίνακα και έτσι επαγωγικά προέκυψε η λογική που διέπει ένα πολυτροπικό κείμενο. Μετά την ανακεφαλαίωση για την πολυτροπικότητα, η εκπαιδευτικός διάβασε την αρχή του επόμενου κεφαλαίου του βιβλίου «Ο γάτος που έμαθε σ' ένα γλάρο να πετάει» και κάλεσε την ολομέλεια να προβλέψει το τέλος που έχει σκεφτεί ο συγγραφέας. Μια μαθήτρια ανέλαβε να διαβάσει το βιβλίο και να το παρουσιάσει στην ολομέλεια μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων.

3^η δραστηριότητα

13^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα διδασκαλίας)

Ανάγνωση

Προβλήθηκε ένα απόσπασμα από ένα ιταλικής παραγωγής κινούμενο σχέδιο που βασίστηκε στο εν λόγω βιβλίο και αναρτήθηκε στο Wiki. Μετά την προβολή, η εκπαιδευτικός έκανε μια γρήγορη «ψηφοφορία»: ζήτησε να σηκώσουν τα χέρια

πρώτα όσοι/-ες τους άρεσε το κινούμενο σχέδιο, ύστερα όσοι/-ες δεν τους άρεσε και έδωσε τον λόγο σε παιδιά των δύο διαφορετικών απόψεων, τα οποία επιχειρηματολόγησαν για να στηρίξουν την ψήφο τους.

Στη συνέχεια, προβλήθηκαν επιλεγμένα print screen από διαφορετικών ειδών πλάνα του κινουμένου σχεδίου (γενικά πλάνα, μεσαία, κοντινά...) και ζητήθηκε από την ολομέλεια να προσπαθήσει να αποκωδικοποιήσει την ιδιαίτερη λειτουργία που έχει κάθε διαφορετική εστίαση. Σημειώθηκαν στον πίνακα τα συμπεράσματα της συζήτησης για τη διαφορετική νοηματοδότηση των βασικών πλάνων και εξηγήθηκε ότι σε επόμενη αποστολή θα δημιουργήσουν ένα κόμικ. Την ανακεφαλαίωση ανέλαβε ένας εθελοντής.

Εργασία ατομικής αξιολόγησης

14^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα διδασκαλίας)

Μετά την ανάγνωση

Η εκπαιδευτικός εξήγησε ότι αυτήν τη φορά οι μαθητές/τριες θα συντάξουν ατομικά μία παράγραφο. Μοίρασε το [φύλλο ατομικής αξιολόγησης](#) με δύο ερωτήματα, από τα οποία επέλεξαν το πρώτο:

- α) Ο Σεπούλβεδα θα πετύχαινε καλύτερα τον σκοπό του, αν εξέδιδε εικονογραφημένο το βιβλίο του;
- β) Το κινούμενο σχέδιο το οποίο στηρίζεται στο βιβλίο του Σεπούλβεδα υπηρετεί πανομοιότυπα τον σκοπό του συγγραφέα;

4^η δραστηριότητα

15^η & 16^η διδακτική ώρα

(στους σταθμούς εργασίας)

Φάση θεματικής και μορφικής διερεύνησης

Ανάγνωση

Στη συνέχεια, οι ομάδες κλήθηκαν να ανατρέξουν στις σημειώσεις που κράτησαν τα μέλη κατά τις περιηγήσεις τους σε ιστοσελίδες με οικολογικά θέματα. Στόχος ήταν να επιλέξουν ένα από τα ευρύτερα θέματα που συνάντησαν (υπερθέρμανση του πλανήτη, διαχείριση απορριμμάτων, βιομηχανική μόλυνση, ενεργειακό πρόβλημα, μεταλλαγμένα προϊόντα, βιολογικά προϊόντα, ζώα/φυτά υπό εξαφάνιση...), με το οποίο επιθυμούν να ασχοληθούν στην επόμενη φάση, κατά την οποία δημιούργησαν το κείμενο της ομάδας τους.

5^η δραστηριότητα

Φάση εμπλουτισμού-εμβάθυνσης

17^η & 18^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα)

Μελέτησαν σε ολομέλεια πολυτροπικά κείμενα με στόχο να πάρουν οι ομάδες ιδέες για την αποστολή.

Ανάγνωση

1^η-2^η ώρα

Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τις ομάδες να δηλώσουν με ποιο θέμα θα ασχοληθούν και τις κάλεσε να αρχίσουν να συλλέγουν το απαραίτητο πληροφοριακό, εικονικό ή ηχητικό υλικό στο οποίο θα στηριχθούν για την παραγωγή λόγου.

Στη συνέχεια, εξήγησε ότι στη συγκεκριμένη συνάντηση θα μελετήσουν παραδείγματα πολυτροπικών κειμένων που επιχειρηματολογούν πάνω σε ένα οικολογικό πρόβλημα, ώστε να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές στρατηγικές πειθούς και να αντλήσουν ίσως χρήσιμες ιδέες για το δικό τους κείμενο.

Προβλήθηκαν στην ολομέλεια παραδείγματα από γελοιογραφίες-σκίτσα, κόμικ και αφίσες ή σποτάκια από εκστρατείες οικολογικών οργανώσεων. Πριν από την εκκίνηση της προβολής είχε μοιραστεί το (4^ο) [φύλλο εργασίας](#), ώστε οι μαθητές/-τριες να παρακολουθούν γνωρίζοντας σε τι να εστιάσουν. Μετά την προβολή κάθε νέου παραδείγματος πολυτροπικού κειμένου, δινόταν χρόνος στην ολομέλεια για να σκεφτεί πάνω στα ζητούμενα του φύλλου εργασίας. Στη συνέχεια, εθελοντές/ντριες πήραν τον λόγο και συζήτησαν πάνω στα εξής ερωτήματα:

- α) Ποιο είναι το εύρημα στο οποίο στηρίζεται το συγκεκριμένο κείμενο; Αξιολογήστε το εύρημα.
- β) Πώς λειτουργεί η εικόνα σε σχέση με τον λόγο; Τον εικονογραφεί, τον συμπληρώνει, ενισχύει το μήνυμά του, βοηθά στην κατανόησή του, τον υποκαθιστά (δηλαδή κάποιο μέρος του μηνύματος εμφανίζεται μονάχα με εικόνα);

- γ) Πώς λειτουργεί ο ήχος σε σχέση με τον λόγο; Τον αναδεικνύει κερδίζοντας την προσοχή του ακροατή, ενισχύει το μήνυμά του, βοηθά στην κατανόηση ή στην αποδοχή του μηνύματος;
- δ) Με ποιον τρόπο προσπαθεί να πείσει το συγκεκριμένο παράδειγμα κειμένου: απευθύνεται στη λογική μας (με επιχειρήματα ορθολογικά, στοιχεία επιστημονικά), απευθύνεται στο θυμικό μας (επιχειρεί να συγκινήσει, να σοκάρει...) ή συνδυάζει τους παραπάνω τρόπους πειθούς;
- ε) Στην περίπτωση κόμικ ή ταινίας μικρού μήκους, παρατηρήστε το διαφορετικό καδράρισμα/πλάνο. Υπάρχει κάποια επιλογή που σας έκανε εντύπωση, που είχε σημασία για την πετυχημένη μετάδοση του συγκεκριμένου μηνύματος;

Όταν ολοκληρώθηκε αυτή η συζήτηση, οι ομάδες αποφάσισαν ποιος είναι ο σκοπός του κειμένου (ενημέρωση, προτροπή, ευαισθητοποίηση...) και πώς εξυπηρετείται καλύτερα ο σκοπός τους, δηλαδή: α) με ποιο κειμενικό είδος προβάλλουν την προβληματική τους και β) ποιους τρόπους πειθούς επιστρατεύουν.

6^η δραστηριότητα

Φάση σχεδιασμού και παραγωγής λόγου

19^η & 20^η διδακτική ώρα

σταθμούς εργασίας)

Μετά την ανάγνωση

Στην αρχή της συνάντησης, οι ομάδες δήλωσαν με τη σειρά τις επιλογές τους όσον αφορά τον σκοπό του κειμένου καθώς και τον τύπο κειμένου και τους τρόπους πειθούς που εξυπηρετούν καλύτερα τον σκοπό του κειμένου. Η εκπαιδευτικός ενημέρωσε ότι θα ήταν καλό να προχωρήσουν τον σχεδιασμό τους όσο γίνεται περισσότερο στο τρέχον δίωρο, γιατί στη συνέχεια θα πρέπει να συνεργαστούν για την υλοποίηση εκτός διδακτικών ωρών. Υπενθύμισε ότι το τελικό αποτέλεσμα της

δουλειάς τους θα αναρτηθεί βέβαια στο Wiki αλλά και στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου.

Τα βήματα της αποστολής ήταν τα παρακάτω: Οι ομάδες κατέγραψαν το υλικό (πληροφορίες, εικονικό υλικό, μουσική...) και το αναζήτησαν στο διαδίκτυο. Δόθηκε χρόνος δύο εβδομάδων για να πάρει το παραδοτέο την τελική του μορφή. Όταν έληξε η διορία και τα παραδοτέα των ομάδων είχαν φτάσει στην τελική μορφή τους στο Wiki, παρατηρήθηκε ότι υπήρχαν ελλείψεις. Δεν είχαν αποθηκευτεί σωστά οι εργασίες και έγινε μια προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων. Φωτοτυπήθηκε το (5^ο) [φύλλο εργασίας](#) και δόθηκε για χειρόγραφη συμπλήρωση. Αυτό βέβαια δεν ακυρώνει την εργασία των παιδιών. Αναρτήθηκε στο Wiki η απάντηση σκαναρισμένη.

Π.χ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ισορροπία

Η διαδικασία

1. Θα βοηθηθείτε, αν προσπαθήσετε να απαντήσετε στα παρακάτω τέσσερα ερωτήματα:

α) Ποια είναι η πρόταση των Λευκών προς τους Ινδιάνους;

Οι Λευκοί έκαναν πρόταση προς τους Ινδιάνους και τους ζήτησαν να τους πουλήσουν την Γη τους.

β) Η απάντηση των Ινδιάνων είναι θετική ή αρνητική; Δίνουν την απάντηση που πραγματικά θα ήθελαν κι αν όχι, γιατί δίνουν αυτή την απάντηση;

Η απάντηση των Ινδιάνων στην αρχή ήταν αρνητική. Ο Ινδιάνος Σιάτλ σκεφτόταν πως μπορεί η γη να πουληθεί. Διότι αυτή η γη είναι ιερή για τους Ινδιάνους. Ο Ινδιάνος Σιάτλ, επίσης προσπαθεί να πεί στους Λευκούς ότι αυτή η γη δεν είναι των Ινδιάνων αλλά του Θεού.

γ) Οι Ινδιάνοι δεν αντιλαμβάνονται τον τρόπο σκέψης των Λευκών, γιατί έχουν μια διαφορετική στάση απέναντι στη φύση. Συνοψίστε σε μια απλή πρόταση αυτή τη στάση. Οι Ινδιάνοι δεν έχουν συνήθεια να ζήσουν με την τεχνολογία, τα κτίρια, τον ηλεκτρισμό και άλλα τεχνολογικά (μηχανήματα). Οι Ινδιάνοι αντίθετα ζούσαν με το κυνήγι και χωρίς τεχνολογία.

δ) Αναζητήστε τα επιχειρήματα με τα οποία στηρίζει ο Ινδιάνος αρχηγός την ορθότητα αυτής της στάσης.

Ο Ινδιάνος αρχηγός Σιάτλ υποστηρίζει ότι η γη δεν είναι των Ινδιάνων αλλά η γη είναι του Θεού και κανείς δεν μπορεί να την αγοράσει ή κανείς δεν μπορεί να την πουλήσει. Επίσης ο Ινδιάνος Σιάτλ υποστηρίζει ότι και η "αγοράση" ο Λευκός την γη που δεν θα πουλήσει να "βολέψει" και θα θείσει να *

2. Τώρα που το κείμενο έχει «εξεκλειδωθεί», οι επόμενες ερωτήσεις σας καλούν να σκεφτείτε πάνω στο περιεχόμενό του.

α) Πιστεύετε ότι ένας σημερινός «Λευκός» μπορεί να αντιληφθεί καλύτερα τη στάση των Ινδιάνων από ό,τι μπορούσε ένας «Λευκός» εκείνης της εποχής; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Σήμερα ο κόσμος είναι πιο σύγχρονος και ο άνθρωπος ενδιαφέρεται πιο πολύ για την πύλη του, την εθνογένεσή του και δεν ενδιαφέρεται καθόλου για την ζωή *

β) Ποιες είναι οι δικές σας απόψεις για τη φιλοσοφία ζωής των Ινδιάνων και για τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησε ο αρχηγός τους.

Οι Ινδιάνοι ζούσαν χωρίς τεχνολογία όπως οι «Λευκοί». Οι Ινδιάνοι δεν είχαν μηχανές ή φέτες τεχνολογίας για να τους βοηθήσουν. Ότι ήθελαν θα έπρεπε να α-δουριάσουν για να το κατακτήσουν. Για παράδειγμα: Αν είθελαν να-

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μετα σφραγίζεται ότι οι λευκοί μύκητες εμφανίζονται με τα σπορια και να τους πάρουν την ζωή δια βίως.

δ) χτίζουν την πόλη τους. Πράγμα που σημαίνει ότι θα καταστρέφει σπορια χιλιάδων ζωών, αλλά και θα χαλάσει την ομορφιά της ζωής εκεί.

2-α) κύρω του και στα το περιβάλλον του διότι σήμερα ο καθημερινός άνθρωπος δεν χρειάζεται την βοήθεια του περιβάλλοντος. Γάρα και η βοήθεια και "όλη η ζωή" του ανθρώπου βασίζεται πάνω στις (ηλεκτρονικές) μηχανές, Παλιά ^{ή τεχνολογία} ανθρώπου δεν δεν ήταν τόσο εξελιγμένη όσο η δική μας τώρα και διότι το λόγο οι άνθρωποι ασχολούνταν περισσότερο με την ζωή και το περιβάλλον. Γι' αυτό τον λόγο στην εμφάνιση θα ανατίθεται όχι.

β) αυτό θα έπρεπε να παν και να κινηθούν αντίθετων οι "Λευκοί" θα έπρεπε αλλιώς να το ζεσταίνουν στο φούρνο τους. Οι Ινδοί επίσης ζούσαν με τα ζώα έξω πιο κάθε σκληρή δερμά με πίεση δίνοντας σε ένα ξύλο κερφωμένο στο έδαφος. Χωρίς τα ζώα οι Ινδοί θα ήταν ένα τίποτα διότι από αυτά έπαιρναν ταύρα και επίσης αυτά ήταν η συνηθισμένη τους. Οι Ινδοί επίσης όταν ήθελαν να κατακτήσουν ένα χωριό με πέλεκυ τα άλογα ήταν ο πιο χρήσιμος βοηθός και σωτήρας τους. Μια παρατήρηση από το κείμενο που αντλούμε είναι ότι ο αρχηγός των Ινδών, διὰ απευθείας στους "Λευκούς" ανέφερε ότι αν τους έδινε την δία Του Θεού αυτοί θα έπρεπε να φροντίσουν τα ζώα σαν αδέρφια τους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αν δεν προλάβετε να ολοκληρώσετε την προετοιμασία σας, συνεχίστε τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας μέσω του wiki του τμήματος. Μπορείτε, αν θέλετε, να ορίσετε συγκεκριμένη ώρα «συνεύρεσης», για να συμπέσετε στην πλατφόρμα και να συνεργαστείτε on line.

2^ο Φύλλο εργασίας (για το «Μαύρο κύμα»)

Με στόχο να προετοιμαστείτε για μια δική σας καλλιτεχνική δημιουργία βασισμένη στο «Μαύρο κύμα», θα πρέπει να εμβαθύνετε στο κείμενο. Σκεφτείτε λοιπόν πάνω στα ακόλουθα ερωτήματα, καταλήξτε σε απαντήσεις και μην ξεχάσετε να τις αιτιολογήσετε.

α) Αφού διαβάσετε το βιογραφικό σημείωμα που παρατίθεται στο τέλος του αποσπάσματος στο σχολικό βιβλίο, για να μάθετε ποιος είναι ο συγγραφέας-ποιμπός, σκεφτείτε πώς θα τον χαρακτηρίζατε από τις επιλογές που έχει κάνει στη ζωή του:

Ο Λουίς Σεπούλβεδα είναι ένας άνθρωπος που ενδιαφέρεται για την πρόκληση της θάλασσας που ακόμα φοβάται να περπατήσει. Έδωσε την ελευθερία του. Ήταν διαφορετικός κόσμος για την πρόκληση των θάλασσων.

β) Σε ποιους πιστεύετε ότι απευθύνει το εν λόγω κείμενο (ποιους δέκτες έχει κατά νου);

Το εν λόγω κείμενο απευθύνεται σε κοίτο βέως καθήμενους ανθρώπους, βέως ποιητές και παιδιά.

γ) Ποιος είναι ο σκοπός για τον οποίο το έγραψε και ποια η σχέση της ζωής που έχει επιλέξει (δείτε το βιογραφικό) με τον σκοπό που επιδιώκει, όταν συγγράφει το κείμενο;

Ο σκοπός που έγραψε ήταν το κείμενο είναι για να επισημάνει ένα σοβαρό πρόβλημα για τα παιδιά στην κοινωνία, να τους κάνει να σκεφτούν και να μην είναι καθήμενοι άνθρωποι/κοίτοι κελ.

δ) Ο συγγραφέας έχει επιλέξει την υποκειμενική ή την αντικειμενική αφήγηση (προϋποτίθεται ότι το τμήμα έχει ήδη ασχοληθεί με αυτή τη διάκριση σε προηγούμενο project), και κατά πόσο η επιλογή του συγγραφέα εξυπηρετεί τον σκοπό του κειμένου;

Ο συγγραφέας έχει επιλέξει και την υποκειμενική και την αντικειμενική αφήγηση γιατί αφήνει πολλές φορές αφήνει τη κεντρική να μιλάει σε πρώτο πρόσωπο. Έτσι άλλες φορές αφήνει τα γεγονότα να αφηθούν μότα σου.

7^η δραστηριότητα

Φάση εμπλουτισμού-εμβάθυνσης

21^η & 22^η διδακτική ώρα

(στην αίθουσα διδασκαλίας)

1^η ώρα

Προβλήθηκαν αποσπάσματα από ντοκιμαντέρ, στα οποία περιλαμβάνονται διαφορετικά τεκμήρια: φωτογραφίες, συνεντεύξεις ειδικών επιστημόνων ή μαρτύρων, στατιστικά δεδομένα κλπ. Στόχος ήταν να εντοπιστούν τα διαφορετικά τεκμήρια και να συζητηθεί η βαρύτητα και η δύναμη πειθούς των διαφόρων ειδών τεκμηρίων και του συνδυασμού τους. Επιλέχθηκε η εκπομπή του Στέλιου Κούλογλου «Ο πολιτισμός που σκοτώνει», στη σειρά εκπομπών της NET «Ρεπορτάζ Χωρίς Σύνορα», από το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ. Μετά την προβολή ακολούθησε συζήτηση πάνω στα ζητούμενα που τέθηκαν εξ αρχής.

2^η ώρα

Προβλήθηκε απόσπασμα από το ντοκιμαντέρ «Μια άβολη αλήθεια» με τον Αλ Γκορ, ώστε να μελετήσει η ολομέλεια τον επιχειρηματολογικό λόγο σε μια διάλεξη.

Τα ερωτήματα που τέθηκαν ήταν τα εξής:

- α) Με ποιους τρόπους προσπαθεί να πείσει ο Αλ Γκορ; Τι είδους επιχειρήματα αξιοποιεί;
- β) Ποια εξωγλωσσικά στοιχεία χρησιμοποιεί (εκφράσεις, χειρονομίες ή άλλες κινήσεις, παύσεις);
- γ) Πώς κερδίζει το ενδιαφέρον του κοινού ο ομιλητής;

Μετά την προβολή ακολούθησε συζήτηση σε ολομέλεια.

8^η δραστηριότητα

23^η, 24^η, 25^η & 26^η διδακτική ώρα

Α) στην αίθουσα

1^ο δώρο

Πριν από την ανάγνωση

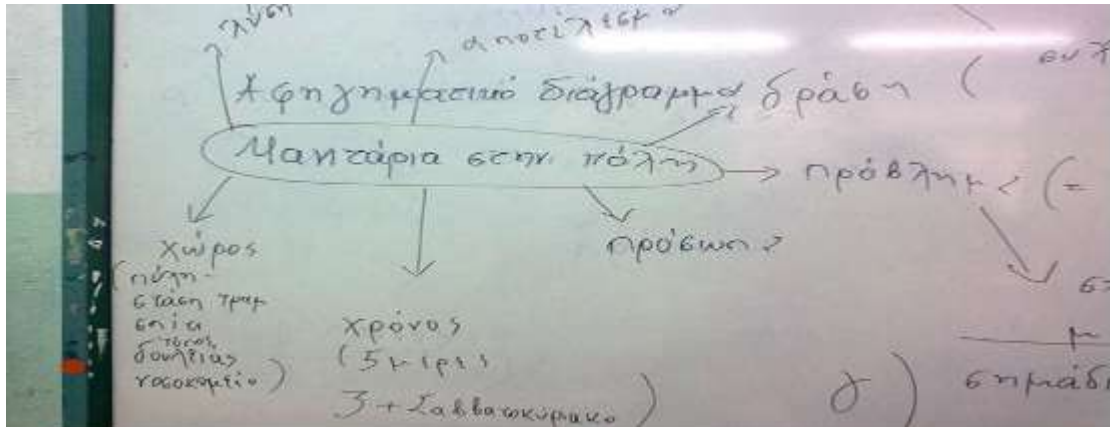
Έπειτα, η εκπαιδευτικός έθεσε στην ολομέλεια το ερώτημα ποια προβλέπουν να είναι η υπόθεση ενός διηγήματος που έχει τον τίτλο «Μανιτάρια στην πόλη». Στη συνέχεια, κάλεσε τα παιδιά να ανοίξουν τα βιβλία στη σωστή σελίδα και να παρακολουθήσουν την ανάγνωση, για να δουν τελικά ποια είναι η υπόθεση.

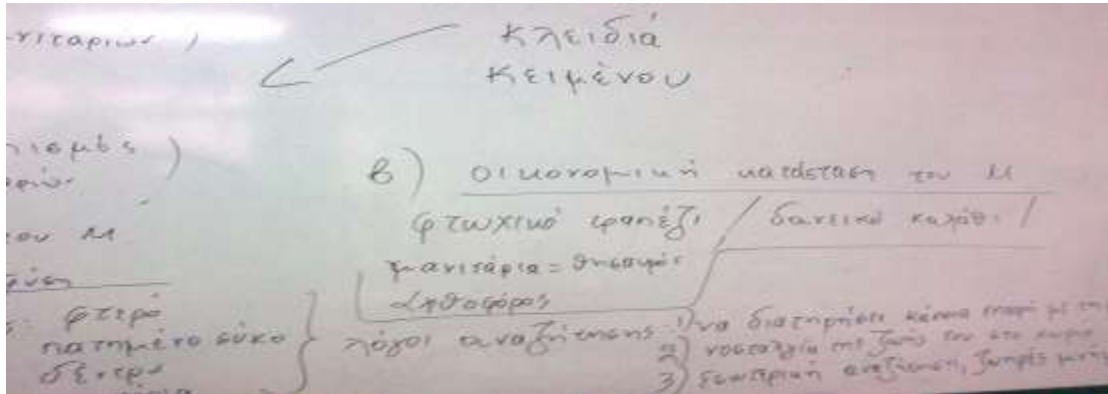
Ανάγνωση

Ακολούθησε μια πρώτη ανάγνωση από την εκπαιδευτικό και καταιγισμός ιδεών, για να αποδοθεί στην ιστορία ένα επίθετο (αστεία, γλυκόπικρη, απρόβλεπτη...).

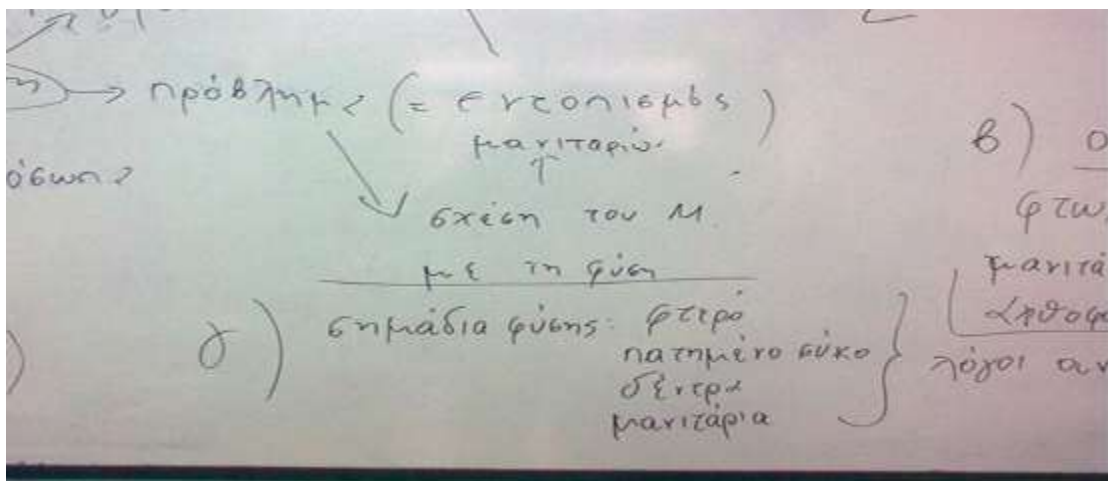
Στη συνέχεια, δόθηκε χρόνος για να διαβάσουν οι μαθητές/τριες το κείμενο σιωπηλά, εντοπίζοντας λέξεις ή σημεία που δεν καταλαβαίνουν. Κατόπιν, οι ομάδες συμπλήρωσαν το (6^ο) [φύλλο εργασίας](#), όπου τους ζητείται:

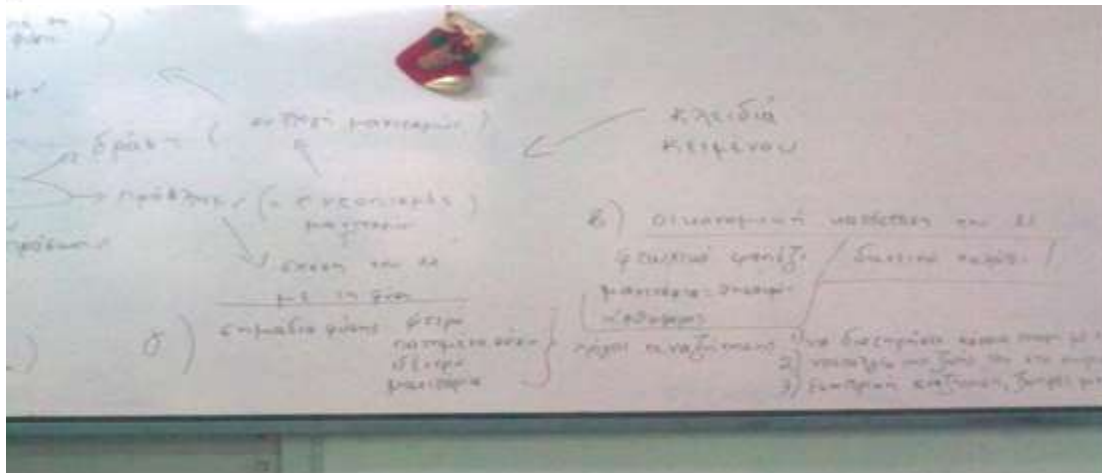
- α) το αφηγηματικό διάγραμμα του κειμένου (χώρος, χρόνος, πρόσωπα, πρόβλημα, δράση, αποτέλεσμα, λύση)

- β) να στηρίζουν σε πληροφορίες του κειμένου τις εκτιμήσεις τους για την οικονομική κατάσταση στην οποία πιστεύουν ότι βρίσκεται ο Μαρκοβάλντο
- γ) να διατυπώσουν κάποιες υποθέσεις για τους λόγους για τους οποίους ο Μαρκοβάλντο έχει την εμμονή να αναζητά διαρκώς σημάδια της φύσης στο αστικό περιβάλλον όπου ζει
- δ) να συζητήσουν αν οι ίδιοι και γενικά οι συνομήλικοί τους έχουν παρόμοια ανάγκη
- ε) να σκεφτούν τους λόγους για τους οποίους η εκπαιδευτικός ενέταξε το συγκεκριμένο διήγημα στην τρέχουσα θεματική ενότητα.

2^ο δώρο

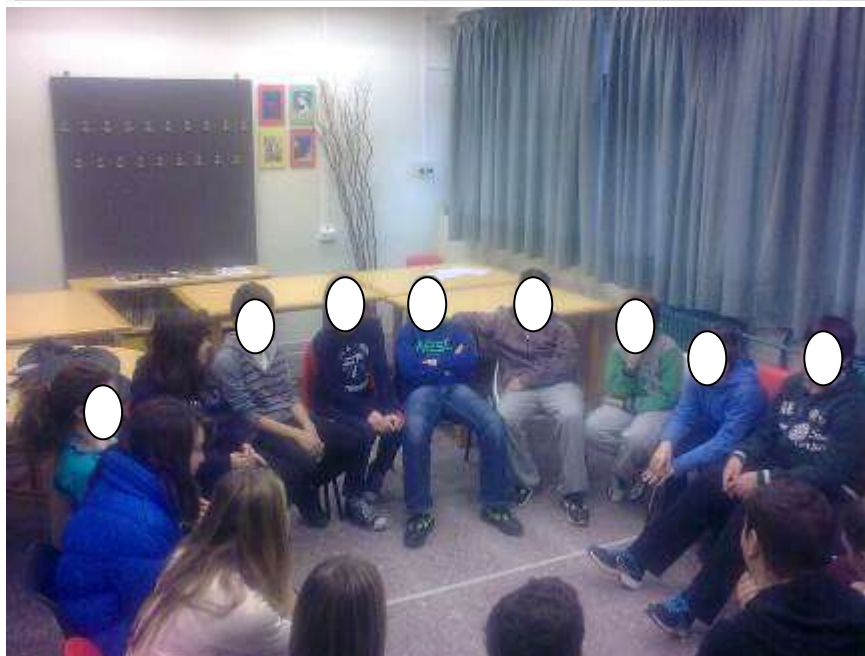
Παρουσίασαν τις απαντήσεις στο προηγούμενο φύλλο εργασίας, οι οποίες αναρτήθηκαν από έναν εθελοντή στο Wiki.

27^η & 28^η διδακτική ώρα

Β) στην αίθουσα της βιβλιοθήκης

Η εκπαιδευτικός διαμόρφωσε την αίθουσα ως εξής: δημιούργησε έναν κύκλο προσθέτοντας και τη δική της καρέκλα στον κύκλο. Εξήγησε στο τμήμα ότι αυτήν τη φορά θα κάνουν ένα θεατρικό παιχνίδι που είναι γνωστό ως «ανακριτική καρέκλα».

Η εκπαιδευτικός κάλεσε τα παιδιά που διαλέγουν να προετοιμάσουν παράσταση να μείνουν εντός του κύκλου και εκείνα που διαλέγουν την ανακριτική καρέκλα να βγουν εκτός κύκλου.

Αφού χωρίστηκε το τμήμα, κάθε ζευγάρι με τους αφηγητές/τριές του κάθισαν στον κύκλο σε κοντινές καρέκλες και μετακίνησαν τις καρέκλες τους, ώστε να σχηματίσουν μικρούς κύκλους. Το ίδιο ίσχυσε και για τις δύο ομάδες της ανακριτικής καρέκλας.

Μοιράστηκε η φωτοτυπημένη ιστορία «Το δέντρο που έδινε», συνοδευόμενη από διαφορετικές οδηγίες για τις ομάδες του δρώμενου και της ανακριτικής καρέκλας. Δόθηκε ο απαραίτητος χρόνος, ώστε όλοι/ες να διαβάσουν σιωπηλά την ιστορία.

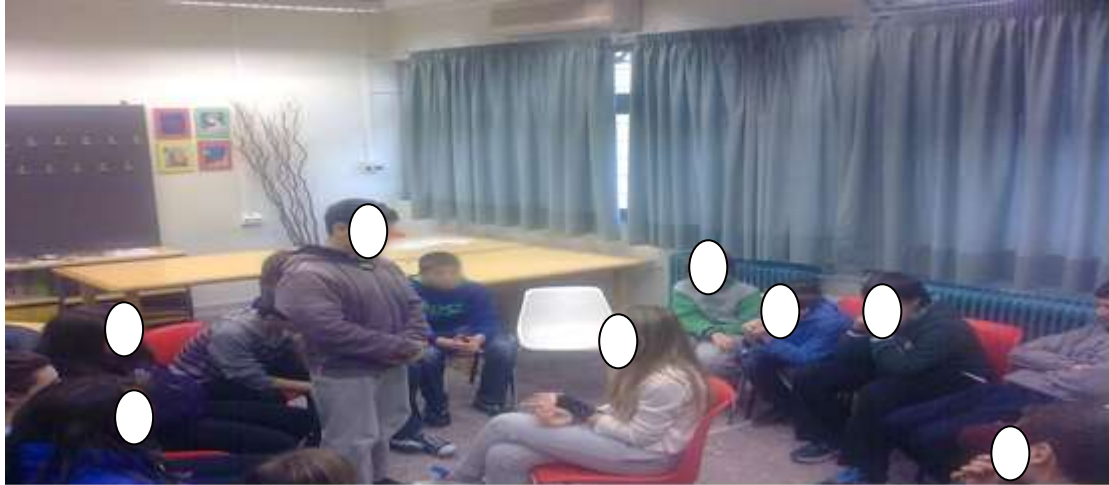
Όταν η πρώτη ανάγνωση ολοκληρώθηκε, η εκπαιδευτικός πρότεινε στα παιδιά που θα ετοιμάσουν παράσταση να ακολουθήσουν τις οδηγίες που τους έχουν δοθεί. Ξαναδιάβασαν σιωπηλά την ιστορία, δίνοντας τώρα μεγαλύτερη προσοχή στα σημεία στίξης και στο νόημα, ώστε να αποφασίσουν την έκφραση που πρέπει να έχουν τα λόγια.

Έπρεπε δηλαδή να διαμορφώσουν την άποψή τους για τους χαρακτήρες των πρωταγωνιστών, για τα συναισθήματα που έχουν όταν μιλούν, ώστε να επιλέξουν το κατάλληλο ύφος. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα έκανε χαμηλόφωνα μια πρόβα (όχι και τόσο χαμηλόφωνα).

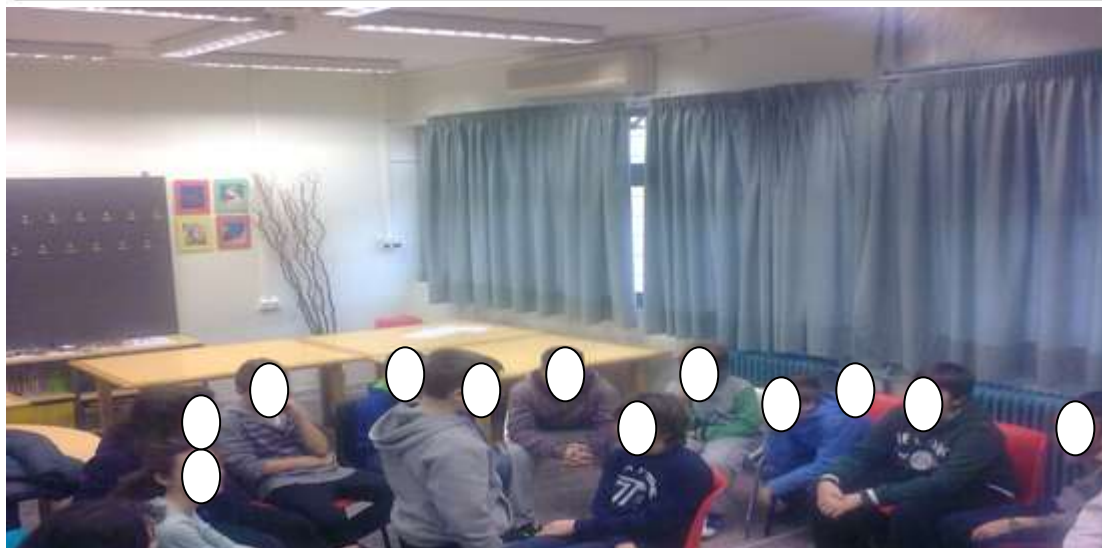

Οι ομάδες της «ανακριτικής καρέκλας» εντωμεταξύ ακολουθούσαν τις δικές τους οδηγίες: Καταρχάς ψηφίσαν ποιον ήρωα (τη μηλιά ή το αγόρι) θα ήθελαν να ανακρίνουν. Αναζητήθηκε ο/η εθελοντής/ντρια που θα αναλάβει τον ρόλο του ανακρινόμενου αγοριού ή της ανακρινόμενης μηλιάς αντίστοιχα. Αυτά τα δύο παιδιά αποσύρθηκαν σε κάποια γωνιά της αίθουσας και μελέτησαν σιωπηλά το κείμενο, ώστε να προετοιμαστούν για τις τυχόν ερωτήσεις που θα δεχθούν. Τα υπόλοιπα μέλη των δύο ομάδων συνεργάστηκαν, για να βρουν τις ερωτήσεις που θα απευθύνουν στον ήρωα.

Όταν η εκπαιδευτικός διαπίστωσε ότι οι ομάδες έχουν ολοκληρώσει την προετοιμασία τους, πρότεινε να επανέλθουν οι καρέκλες σε σχήμα κύκλου, έφερε μια καρέκλα του κύκλου στο κέντρο και πρότεινε να στέκονται πάνω σε αυτήν τα κορίτσια που έχουν τον ρόλο της μηλιάς. Βέβαια, κάθε ομάδα πρότεινε νέες σηματοδοτήσεις και αλλαγή σκηνης. Οι αφηγητές/τριες μπορούσαν να στέκονται μέσα ή έξω από τον κύκλο. Οι ηθοποιοί επί τόπου αυτοσχεδίασαν τις κινήσεις με τις οποίες συνόδευαν τα λόγια τους. Οι μαθητές/τριες που παρακολουθούσαν κρατούσαν σημειώσεις, για να σχολιάσουν τις παρουσιάσεις και να αιτιολογήσουν ποια εκδοχή θεωρούσαν ότι αποδίδει καλύτερα το νόημα της ιστορίας.

Ακολούθησαν οι «ανακρίσεις» των δύο ηρώων. Είχαν δικαίωμα και οι υπόλοιποι/ες μαθητές/τριες να προσθέσουν κάποια ερώτηση, όταν τελείωσαν οι ερωτήσεις που ετοίμασε κάθε ομάδα. Ακολούθησε συζήτηση.

Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός ρώτησε την ολομέλεια ποιος νομίζουν ότι είναι ο σκοπός του συγγραφέα όταν έγραφε αυτήν την ιστορία και ποιους συμβολισμούς χρησιμοποίησε.

29^η, 30^η, 31^η & 32^η διδακτική ώρα

Γ) στην αίθουσα

1^ο δώρο

Πριν την εκκίνηση του νέου δώρου, η εκπαιδευτικός προέτρεψε τις ομάδες να αναρτήσουν τα κείμενά τους, αν τα έχουν ολοκληρώσει. Επίσης, να διαβάσουν τις εργασίες των συμμαθητών/τριών τους και να καταθέσουν σχόλια.

Η εκπαιδευτικός διαμόρφωσε την αίθουσα περίπου όπως και στην προηγούμενη συνάντηση, αλλά αντί για κύκλο οι καρέκλες δημιουργούσαν ένα ημικύκλιο με άνοιγμα προς την οθόνη όπου θα προβάλλονταν τα αποσπάσματα από το διήγημα του Ζαν Ζιονό «Ο άνθρωπος που φύτευε δέντρα».

Για τη δημιουργία κατάλληλου κλίματος, την ώρα της ανάγνωσης ακουγόταν από ένα cd-player μια χαλαρωτική μουσική σε χαμηλή ένταση. Η εκπαιδευτικός διάβασε με τον εξής τρόπο: σταματούσε την ανάγνωση σε επιλεγμένα σημεία και ζητούσε από την ολομέλεια να προβλέψει τη συνέχεια. Η εκπαιδευτικός κάθε φορά άφηνε να ακουστούν ορισμένες εκδοχές. Ύστερα ζητούσε από κάθε μαθητή/τρια να πει ένα ουσιαστικό που ερχόταν στον νου του/της μετά την ανάγνωση του διηγήματος. Στη συνέχεια, μοιράστηκε φωτοτυπημένο το κείμενο και δόθηκε επαρκής χρόνος για να ξαναδιαβάσουν σιωπηλά οι μαθητές/τριες μόνοι/ες τους το κείμενο, με την οδηγία να υπογραμμίσουν λέξεις ή εκφράσεις που δεν κατανοούν. Παράλληλα συνεχίστηκε να ακούγεται η χαλαρωτική μουσική.

Όταν όλοι/ες τελείωσαν την ανάγνωση, κλήθηκαν οι ομάδες να συμπληρώσουν χειρόγραφα (τεκμηριώνοντας με παραπομπές στο κείμενο) ένα [φύλλο εργασίας](#) (το 7^ο) με τα εξής ερωτήματα:

- α) Ποιος ο σκοπός του συγγραφέα όταν γράφει το διήγημα;
- β) Τι συναισθήματα και τι σκέψεις γεννά στους αναγνώστες η ιστορία αφενός για το κεντρικό πρόσωπο και αφετέρου για τη δράση του;
- γ) Τι εντυπωσιάζει περισσότερο σε αυτήν την ιστορία;
- δ) Ποια είναι η συνολική προσφορά του Μπουβιέ;
- ε) Ο Μπουβιέ δρούσε στοχεύοντας μόνο στα άμεσα αποτελέσματα, δηλ. στον πολλαπλασιασμό των δέντρων ή είχε συνείδηση των έμμεσων αποτελεσμάτων και το σχέδιό του ήταν ευρύτερο;
- στ) Από ποιες λεπτομέρειες μάς αποκαλύπτεται σταδιακά η προσωπικότητα του βασικού ήρωα;
- ζ) Ποια είναι τα κίνητρά του και ποια δεν είναι;
- η) Σε τι σκέψεις μας οδηγεί η ιστορία για τη σημερινή πραγματικότητα και για τον ρόλο τον δικό μας, που ζούμε σε αυτήν;

Οι απαντήσεις κατατέθηκαν στο Wiki.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

http://efedalia2013.wikispaces.com/ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ... | Ελλάδα2013 - Ο ΑΝΘΡΩ... | Google

Εικονοκωπική προσέγγι... | ΚΠΓ - Κριτικό Πλαίσιο... | Διαδύναμη Διαταραχών... | Προτεινόμενες κοινοδ... +

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΦΥΤΕΥΕ ΔΕΝΤΡΑ

Χωριζόταν σε τρία τμήματα, έντεκα χιλιόμετρα σε μήκος και τρία χιλιόμετρα στο πλατύτερο σημείο του.

Η αποστολή σας
Θα ασχληθούμε σήμερα με ένα ακόμα διήγημα που σχετίζεται με το θέμα του project.

Να αναζητήσετε τις απαντήσεις (τεκμηριώνοντας με παραπομπές στο κείμενο) στα εξής ερωτήματα:

α) Ποιος ο σκοπός του συγγραφέα όταν γράφει το διήγημα,

β) Τι συναισθήματα και τι σχέσεις γεννά στους αναγνώστες η ιστορία αφενός για το κεντρικό πρόσωπο και αφετέρου για τη δοση του.

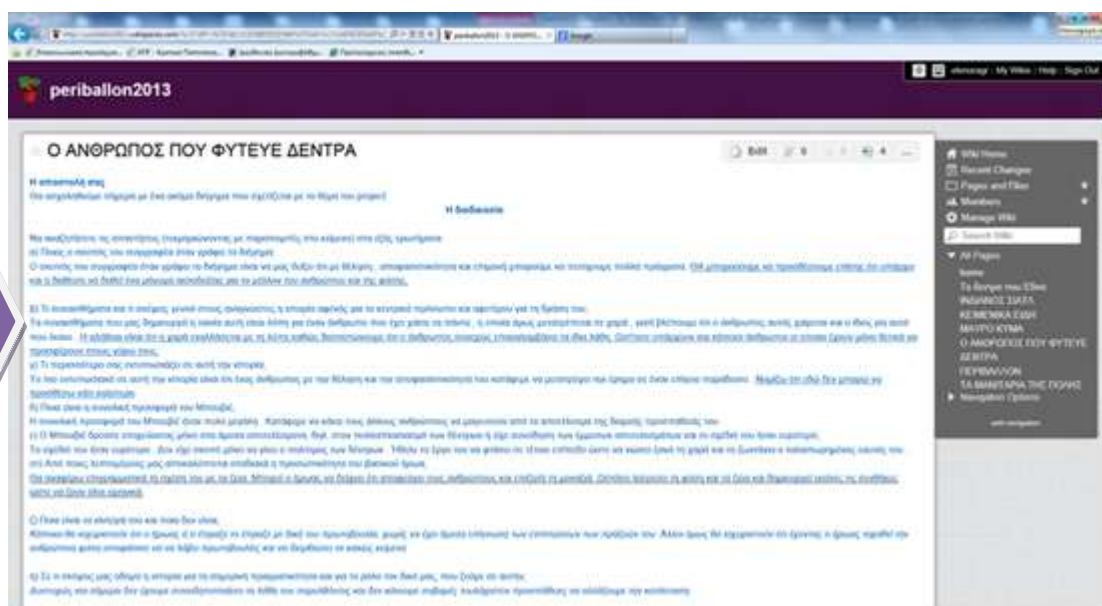
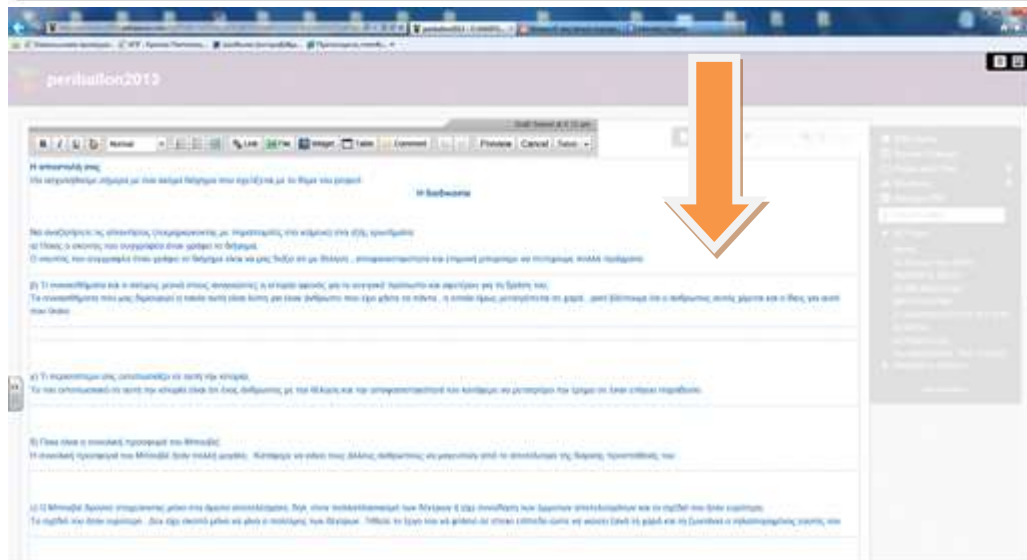
**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2^ο δώρο

Δόθηκε ο απαραίτητος χρόνος για τις τελευταίες συνεννοήσεις των ομάδων και ξεκίνησαν οι παρουσιάσεις. Η εκπαιδευτικός ανέθεσε σε δύο εθελοντές τον

συντονισμό των παρουσιάσεων και τη συνοπτική καταγραφή των απόψεων στον πίνακα. Στη συνέχεια, τέθηκε το ερώτημα ποια δράση θα μπορούσαν να σχεδιάσουν ως μαθητική κοινότητα, ώστε να συμβάλλουν με το δικό τους λιθαράκι στη σωτηρία του περιβάλλοντος.

33^η & 34^η διδακτική ώρα

Δ) στην αίθουσα

Μετά την ανάγνωση

Η εκπαιδευτικός πρότεινε τη δημιουργία ενός κόμικ και τα παιδιά αντιπρότειναν τη δημιουργία ενός κολάζ με δικές τους ζωγραφιές ή πίνακες ζωγραφικής με θέμα από τη φύση και ένα [Photo Story](#).

Οι πίνακες που διάλεξαν:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

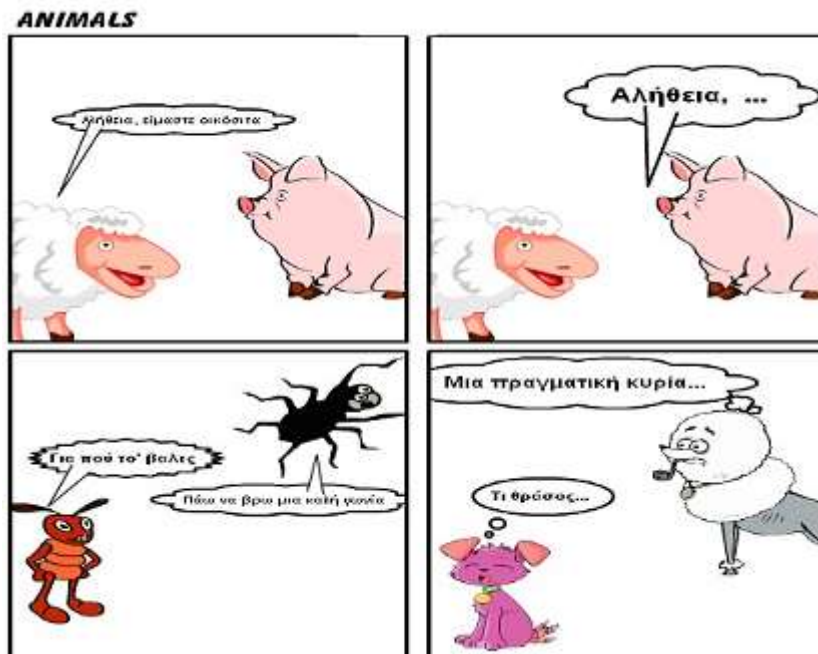

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2) Για να δημιουργήσουν ένα κόμικ χρησιμοποίησαν το Toondoo με ήρωες και σκηνικό ζώα που συνομιλούν.

Τα δικά τους έργα:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το κολάζ:

Για να κλείσει το project, παρακολουθήσαμε τη μεταφορά του διηγήματος του Ζαν Ζιονό σε καλλιτεχνικό κινούμενο σχέδιο:

<http://www.youtube.com/watch?v=kVINXdU5UkU>.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΝΔΙΑΝΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η απάντηση του αρχηγού της φυλής Ντουγάμι των Ινδιάνων του Σιάτλ, την οποία στέλνει το 1855 στον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών που του ζητά να αγοράσει τη γη της φυλής του.

«Ο ουρανός, που πάντα έχει ένα δάκρυ συμπόνιας για το λαό μου, που μας φαίνεται αμετάβλητος και αιώνιος, μπορεί τώρα να αλλάξει. Σήμερα είναι καθαρός, αύριο όμως ίσως σκεπαστεί με σύννεφα. Τα λόγια μου είναι σαν τ' αστέρια, ποτέ δεν αλλάζουν. Σ' αυτά λοιπόν που θα πει ο Σιάτλ, μπορεί ο Μεγάλος Λευκός Αρχηγός να βασιστεί με σιγουριά, όπως βασίζεται στις εναλλαγές των εποχών.

Ο Μεγάλος Αρχηγός της Ουάσιγκτον μας στέλνει μήνυμα πως θέλει ν' αγοράσει τη γη μας. Καλοσύνη του, παρόλο που ξέρουμε ότι δεν έχει ανάγκη τη φιλία μας. Την πρότασή του πάντως θα τη σκεφτούμε καλά, γιατί ξέρουμε πως αν δεν δεχτούμε, ο λευκός θα θελήσει με τα όπλα ν' αρπάξει τη γη μας.

Ρωτάω όμως: Πώς μπορεί κανείς να πουλά ή να αγοράζει τον ουρανό ή τη ζεστασιά της γης; Η ιδέα μας φαίνεται περίεργη, επειδή ακριβώς δεν μας ανήκουν η δροσιά του αέρα και η διαύγεια του νερού. Πώς λοιπόν είναι δυνατόν να τ' αγοράσετε; Πάντως μην ανησυχείτε, θα πάρουμε την απόφασή μας.

Καθετί πάνω σ' αυτή τη γη είναι ιερό για το λαό μου. Κάθε λαμπερή πευκοβελόνα, κάθε αμμουδερή ακρογιαλιά, κάθε κομματάκι ομίχλης στα σκοτεινά δάση, κάθε ξέφωτο, κάθε βούισμα εντόμου είναι ιερό στη μνήμη του λαού μου. Είμαστε κομμάτι

της γης και αυτή πάλι ένα κομμάτι από εμάς. Οι χυμοί που τρέχουν μέσα στα δέντρα μεταφέρουν τις μηνύες του ερυθρόδερμου ανθρώπου. Τα ευωδιαστά λουλούδια είναι αδελφές μας. Το ελάφι, το άλογο, ο μεγάλος αετός είναι τα αδέλφια μας. Οι απότομες ψηλές κορυφές, τα καταπράσινα λιβάδια, ο άνθρωπος, όλα ανήκουν στην ίδια οικογένεια.

Καταλαβαίνει λοιπόν τι μας ζητάει ο μεγάλος αρχηγός της Ουάσιγκτον, όταν μας παραγγέλνει ότι θέλει να αγοράσει τη γη μας;

Γρήγορα θα κατακλύσετε όλη τη χώρα. Ο μεγάλος αρχηγός μάς παραγγέλνει ότι θα μας εξασφαλίσει ένα μέρος, έτσι που να μπορούμε να ζούμε άνετα μεταξύ μας. Όπως ο πατέρας που αποφασίζει για τα παιδιά του.

Ξέρουμε ότι ο λευκός δεν καταλαβαίνει τους τρόπους μας. Ένα κομμάτι γης μοιάζει σ' αυτόν με ένα οποιοδήποτε κομμάτι, γιατί είναι ένας ξένος που έρχεται μέσα στη νύχτα και παίρνει ό,τι έχει ανάγκη. Η γη δεν είναι σύντροφός του, αλλά εχθρός του. Με την απληστία του θα την καταβροχθίσει και δεν θα αφήσει πίσω του τίποτα παρά μόνο έρημο.

Βρίσκουμε χαρά στα δάση. Ίσως να μην το καταλαβαίνετε γιατί οι συνήθειές μας είναι διαφορετικές από τις δικές σας.

Το πεντακάθαρο νερό που κυλά στα ρυάκια και στα ποτάμια μεταφέρει στο διάβα του και το αίμα των προγόνων μας. Το μουρμουρητό του είναι η φωνή τους. Κάθε φευγαλέα αντανάκλαση του φωτός πάνω στο διάφανο νερό των λιμνών εξιστορεί γεγονότα και παραδόσεις από τη ζωή του λαού μας. Τα ποτάμια είναι αδέλφια μας. Σβήνουν τη δίψα μας, μεταφέρουν τα κανό μας και τρέφουν τα παιδιά μας.

Αν σας πουλήσουμε τη γη μας, μην ξεχάσετε να μάθετε και στα δικά σας παιδιά πως τα ποτάμια είναι αδέλφια όλων μας.

Οι τρόποι μας είναι διαφορετικοί από τους δικούς σας. Η όψη των πόλεών σας κάνει κακό στα μάτια του ερυθρόδερμου. Ο θόρυβος ταραάζει τα αυτιά μας. Αλλά αυτό μπορεί να συμβαίνει επειδή είμαι ένας άγριος και δεν καταλαβαίνω.

Την αδικαιολόγητη απαίτησή σας ν' αγοράσετε τη γη μας, θα την σκεφτούμε προσεκτικά. Αν δεχτούμε, θα βάλω έναν όρο: Ο λευκός άνθρωπος θα πρέπει να συμπεριφέρεται στα ζώα σαν νάταν αδέρφια του. Είμαι άγριος και δεν καταλαβαίνω, γιατί ο λευκός αφήνει πίσω του χιλιάδες νεκρά βουβάλια, πυροβολώντας μόνο για το κέφι του μέσα από το σιδερένιο όπλο που καπνίζει, ενώ εμείς δεν σκοτώνουμε παρά μόνο για να τραφούμε.

Τι είναι ο άνθρωπος χωρίς τα ζώα; Αν εξαφανίζονταν όλα τα ζώα, ο άνθρωπος θα πέθαινε από μεγάλη πνευματική ερημιά. Ό,τι συμβεί στα ζώα θα συμβεί σύντομα και στον άνθρωπο.

Ξέρουμε τουλάχιστον αυτό: Η γη δεν ανήκει στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ανήκει στη γη. Κι ακόμα, πως εμείς δεν δημιουργήσαμε τον ιστό της ζωής, αλλά αποτελούμε μόνο μία ίνα μέσα σ' αυτόν. Αν προκαλέσουμε κάποια καταστροφή στον ιστό, οι συνέπειες θα έλθουν και σε εμάς τους ίδιους.

Πρέπει να το πάρουμε απόφαση: Η νύχτα και η μέρα δεν μπορούν να υπάρξουν μαζί την ίδια στιγμή.

Την αδικαιολόγητη απαίτηση του λευκού ν' αγοράσει τη γη μας, θα την σκεφτούμε καλά. Όμως, ο λαός μου ρωτά: Τι θέλει ν' αγοράσει ο λευκός; Γίνεται να αγοράσει κανείς τον ουρανό ή τη γρηγοράδα της αντιλόπης; Θα κάνετε λοιπόν τη γη ό,τι θέλετε επειδή ο ερυθρόδερμος θα υπογράψει σ' ένα κομμάτι χαρτί και θα το παραδώσει στο λευκό; Τη στιγμή που δεν μας ανήκει η δροσιά του αέρα και το άφρισμα του νερού, γιατί επιμένετε να τ' αγοράσετε;

Όλοι μοιράζονται τον αέρα με την ίδια πνοή. Τα ζώα, τα δέντρα, ο άνθρωπος μοιράζονται την ίδια ανάσα. Ο αέρας που έδωσε στον παππού μας την πρώτη του αναπνοή θα πάρει και τον τελευταίο του στεναγμό. Ο λευκός δεν φαίνεται να δίνει σημασία στον αέρα που αναπνέει. Όπως ο άρρωστος που του έχει εξασθενήσει η όσφρηση.

Πουθενά στις πολιτείες του λευκού δεν υπάρχει μια ήσυχη ειρηνική γωνιά. Δεν υπάρχει τόπος να σταθείς ν' ακούσεις το ξεπέταγμα των φύλλων την άνοιξη ή το βουητό των εντόμων. Αλλά τι μένει από τη ζωή, όταν ο άνθρωπος δεν μπορεί να αφουγκραστεί το μοναχικό κάλεσμα του κοκκινολαίμη ή τις συζητήσεις των βατράχων τη νύχτα στη μικρή λίμνη; Ίσως είμαι άγριος και δεν καταλαβαίνω.

Θα την σκεφτούμε την πρότασή σας. Δεν έχει σημασία πού θα περάσουμε το υπόλοιπο της ζωής μας. Τα παιδιά μας είδαν τους πατεράδες τους ταπεινωμένους. Οι πολεμιστές μας ντροπιάστηκαν. Μετά τις ήττες περνούν τις μέρες τους άσκοπα και δηλητηριάζουν τα κορμιά τους με δυνατό ποτό. Μετά από λίγους χειμώνες, μετά από λίγα φεγγάρια, κανένα παιδί των μεγάλων φυλών δε θα μείνει για να πενήσει ένα λαό, που κάποτε ήταν δυνατός και με πολλές ελπίδες, όπως είναι ο δικός σας σήμερα.

Τι να πενήσω; Τι να πενήσω από τον αφανισμό του λαού μου; Οι λαοί αποτελούνται από ανθρώπους και οι άνθρωποι έρχονται και φεύγουν, όπως τα κύματα της θάλασσας.

Ο καιρός της δικής σας παρακμής είναι ακόμη μακριά αλλά θα 'ρθεί. Κανείς δεν ξεφεύγει από το γραφτό του. Μολύνετε τα κρεβάτια σας και μία νύχτα θα πάθετε ασφυξία από τα ίδια σας τα απορρίμματα.

Αν ξέραμε τα όνειρα του λευκού... Ο θεός σας προσφέρει κυριαρχία στα ζώα, στα δάση και στους ερυθρόδερμους για κάποιον ιδιαίτερο λόγο. Όμως αυτός ο λόγος είναι ένα αίνιγμα για μας. Είναι κάτι που δεν καταλαβαίνουμε, όταν όλα τα βουβάλια εξοντώνονται, τα άγρια άλογα δαμάζονται, οι απόκρυφες γωνιές του δάσους

μολύνονται από τους ανθρώπους και η όψη των λόφων, που είναι γεμάτη από λουλούδια, γεμίζει από τα καλώδια του τηλεγράφου.

Πού είναι η λόχμη; Εξαφανισμένη! Πού είναι ο αετός; Εξαφανισμένος! Αυτό είναι το τέλος της ζωής και η αρχή του θανάτου.

Όταν ο τελευταίος Ινδιάνος λείπει από τη γη και ο λευκός φέρνει στη μνήμη του το λαό μου σαν ένα θρύλο, οι ψυχές των νεκρών μας θα ταξιδεύουν σαν το σύννεφο πάνω στον κάμπο, θα γεμίζουν τις ακρογιαλιές και θα φιλοξενούνται στα δάση που αγάπησαν, όπως το μωρό που αγαπά το χτύπο της μητρικής καρδιάς. Ο λευκός δεν θα 'ναι ποτέ μόνος σ' αυτό τον τόπο. Ας μεταχειριστεί λοιπόν το λαό μου με δικαιοσύνη και ειλικρίνεια, γιατί στους νεκρούς δε λείπει η δύναμη.

Μίλησα για θάνατο; Δεν υπάρχει θάνατος. Μόνο η εναλλαγή των κόσμων.»

Η αποστολή σας

Στόχος σας είναι να «ξεκλειδώσετε» το παραπάνω κείμενο, δηλαδή να το κατανοήσετε σε βάθος.

Η διαδικασία

1. Θα βοηθηθείτε, αν προσπαθήσετε να απαντήσετε στα παρακάτω τέσσερα ερωτήματα:

- α) Ποια είναι η πρόταση των Λευκών προς τους Ινδιάνους;
- β) Η απάντηση των Ινδιάνων είναι θετική ή αρνητική; Δίνουν την απάντηση που πραγματικά θα ήθελαν και αν όχι, γιατί δίνουν αυτήν την απάντηση;
- γ) Οι Ινδιάνοι δεν αντιλαμβάνονται τον τρόπο σκέψης των Λευκών, γιατί έχουν μια διαφορετική στάση απέναντι στη φύση. Συνοψίστε σε μια απλή πρόταση αυτήν τη στάση.
- δ) Αναζητήστε τα επιχειρήματα με τα οποία στηρίζει ο Ινδιάνος αρχηγός την ορθότητα αυτής της στάσης.

2. Τώρα που το κείμενο έχει «ξεκλειδωθεί», οι επόμενες ερωτήσεις σας καλούν να σκεφτείτε πάνω στο περιεχόμενό του.

α) Πιστεύετε ότι ένας σημερινός «Λευκός» μπορεί να αντιληφθεί καλύτερα τη στάση των Ινδιάνων από ό,τι μπορούσε ένας «Λευκός» εκείνης της εποχής; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

β) Ποιες είναι οι δικές σας απόψεις για τη φιλοσοφία ζωής των Ινδιάνων και για τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησε ο αρχηγός τους;

Αν δεν προλάβετε να ολοκληρώσετε την προετοιμασία σας, συνεχίζετε τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας μέσω του Wiki του τμήματος. Μπορείτε, αν θέλετε, να ορίσετε συγκεκριμένη ώρα «συνεύρεσης», για να συμπέσετε στην πλατφόρμα και να συνεργαστείτε on line.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Β΄

(για το «Μαύρο κύμα»)

Με στόχο να προετοιμαστείτε για μια δική σας καλλιτεχνική δημιουργία βασισμένη στο [«Μαύρο κύμα»](#), θα πρέπει να εμβαθύνετε στο κείμενο. Σκεφτείτε λοιπόν πάνω στα ακόλουθα ερωτήματα, καταλήξτε σε απαντήσεις και μην ξεχάσετε να τις αιτιολογήσετε.

α) Αφού διαβάσετε το βιογραφικό σημείωμα που παρατίθεται στο τέλος του αποσπάσματος στο σχολικό βιβλίο, για να μάθετε ποιος είναι ο συγγραφέας-πομπός, σκεφτείτε: πώς θα τον χαρακτηρίζατε από τις επιλογές που έχει κάνει στη ζωή του;

β) Σε ποιους πιστεύετε ότι απευθύνει το εν λόγω κείμενο (ποιους δέκτες έχει κατά νου);

γ) Ποιος είναι ο σκοπός για τον οποίο το έγραψε και ποια η σχέση της ζωής που έχει επιλέξει (δείτε το βιογραφικό) με τον σκοπό που επιδιώκει, όταν συγγράφει το κείμενο;

δ) Ο συγγραφέας έχει επιλέξει την υποκειμενική ή την αντικειμενική αφήγηση [προϋποτίθεται ότι το τμήμα έχει ήδη ασχοληθεί με αυτήν τη διάκριση σε προηγούμενο project], και κατά πόσο η επιλογή του συγγραφέα εξυπηρετεί τον σκοπό του κειμένου;

ε) Ποιο αφηγηματικό εύρημα του συγγραφέα προκαλεί στον αναγνώστη έντονα συναισθήματα για την Κενγκά (τι δε θα ήταν αναμενόμενο στην περίπτωση ρεαλιστικής αφήγησης);

στ) Θεωρείτε ότι ο σκοπός του συγγραφέα θα τον οδηγήσει σε ένα αισιόδοξο ή ένα απαισιόδοξο τέλος και γιατί θα επέλεγε το ένα ή το άλλο;

Αν δεν προλάβετε να ολοκληρώσετε την προετοιμασία σας, θα συνεχίσετε τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας μέσω του Wiki του τμήματος.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Γ΄

Η αποστολή σας

Η αποστολή σας είναι να εικονογραφήσετε το [«Μαύρο κύμα»](#) και το τέλος στο οποίο έχετε καταλήξει.

Η διαδικασία

Αν ανάψετε την οθόνη του υπολογιστή της ομάδας σας, θα βρείτε ήδη ανοικτό ένα αρχείο επεξεργαστή κειμένου, όπου έχει αντιγραφεί το απόσπασμα του σχολικού βιβλίου και όπου:

α) Θα συμπληρώσετε το δικό σας τέλος. Σας υπενθυμίζονται οι βασικοί κανόνες της αφήγησης (που έχουν συζητηθεί στην προηγούμενη θεματική ενότητα):

- σαφήνεια στη ροή του χρόνου και στις αλλαγές χώρου και προσώπων,
- τήρηση από την αρχή ως το τέλος του κειμένου της απόφασης για αφήγηση σε παρελθοντικούς χρόνους ή σε ιστορικό ενεστώτα,
- αλλαγή παραγράφου στις αλλαγές σκηνής.

Υπογραμμίζεται ότι το κείμενό σας, για να αποτελεί φυσική συνέχεια του «Μαύρου κύματος», θα πρέπει να διατηρεί την αφήγηση από την οπτική γωνία και στο χρονικό επίπεδο που έχει επιλέξει ο συγγραφέας.

Προσοχή: Για λόγους ασφαλείας, φροντίζετε να κάνετε συχνά αποθήκευση του αρχείου.

β) Θα συμπληρώσετε φωτογραφίες με λεζάντες. Θα πρέπει να περιλάβετε το λιγότερο τρεις φωτογραφίες, με τις οποίες θα εικονογραφήσετε διάφορα στιγμιότυπα της ιστορίας, συνδυάζοντας κάθε φωτογραφία με ένα σύντομο απόσπασμα από το «Μαύρο κύμα» ή από το δικό σας τέλος (το απόσπασμα θα λειτουργήσει ως λεζάντα της φωτογραφίας). Μπορείτε να αξιοποιήσετε φωτογραφίες που είχατε βρει στην αναζήτηση που κάνατε πριν την ανάγνωση του κειμένου, καθώς και φωτογραφίες που θα προκύψουν από μια νέα αναζήτηση. Να έχετε κατά νου ότι στην παρουσίασή σας

οφείλτε να εξηγήσετε προφορικά με ποιο κριτήριο συνδυάσατε κάθε φωτογραφία με τη λεζάντα της.

γ) Μπορείτε να κάνετε στο αρχείο όποιες αλλαγές επιθυμείτε όσον αφορά τη γραμματοσειρά (τύπος, μέγεθος, χρώμα), τη διάταξη της σελίδας κλπ., αλλά πρέπει να μπορείτε και να τις αιτιολογήσετε.

δ) Όταν τελειώσετε, θα αναρτήσετε το αρχείο στη σχετική σελίδα του Wiki και θα το αποθηκεύσετε και στα USB δύο μελών της ομάδας.

Πριν ξεκινήσετε να δουλεύετε, μην παραλείψετε να διαβάσετε τα κριτήρια αξιολόγησης της δουλειάς σας:

Κριτήρια αξιολόγησης της ομάδας

1. Πνεύμα συνεργασίας και ενεργή συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας.
2. Καλή διαχείριση του χρόνου (ολοκλήρωση της εργασίας εντός της προθεσμίας).
3. Επιτυχής η επιλογή για το τέλος της ιστορίας (ισχυροποιεί το μήνυμα).
4. Τήρηση των κανόνων που τέθηκαν για την αφήγηση.
5. Πετυχημένος ο συνδυασμός φωτογραφιών και κειμένων στις λεζάντες και επαρκής αιτιολόγηση.
6. Κείμενο γενικά φροντισμένο από αισθητική άποψη.
7. Εκφραστική ανάγνωση στην παρουσίαση.

Οι ομάδες που δε θα προλάβουν να τελειώσουν το κείμενό τους στο εργαστήριο, οφείλουν να το κάνουν συνεργαζόμενες μέσω Wiki.

Φύλλο ατομικής αξιολόγησης 1

Σε συνέχεια όσων συζητήθηκαν στις τελευταίες συναντήσεις, θα συντάξετε ατομικά μια παράγραφο, για να δώσετε την άποψή σας σε ένα από τα δύο θέματα/ερωτήματα που ακολουθούν:

α) Ο Σεπούλβεδα θα πετύχαινε καλύτερα το σκοπό του, αν εξέδιδε εικονογραφημένο το βιβλίο του;

β) Το κινούμενο σχέδιο το οποίο στηρίζεται στο βιβλίο του Σεπούλβεδα υπηρετεί πανομοιότυπα τον σκοπό του συγγραφέα;

Θα παρουσιάσετε σε μια πρώτη περίοδο (θεματική περίοδος) την άποψή σας, μετά με το λιγότερο δύο περιόδους θα τεκμηριώσετε την άποψή σας (αιτιολογώντας, δίνοντας παραδείγματα...) και θα «κλείσετε» με μια τελευταία περίοδο (κατακλείδα), που όμως δε θα επαναλαμβάνει τη θεματική περίοδο αλλά θα προσθέτει κάποιο νέο στοιχείο, θα επεκτείνει κλπ. Στην επιχειρηματολογία σας να λάβετε υπόψη και τους δέκτες στους οποίους απευθύνονται οι διαφορετικές εκδοχές της ιστορίας (βιβλίο και εικονογραφημένο βιβλίο ή κινούμενο σχέδιο).

Φύλλο ατομικής αξιολόγησης 2

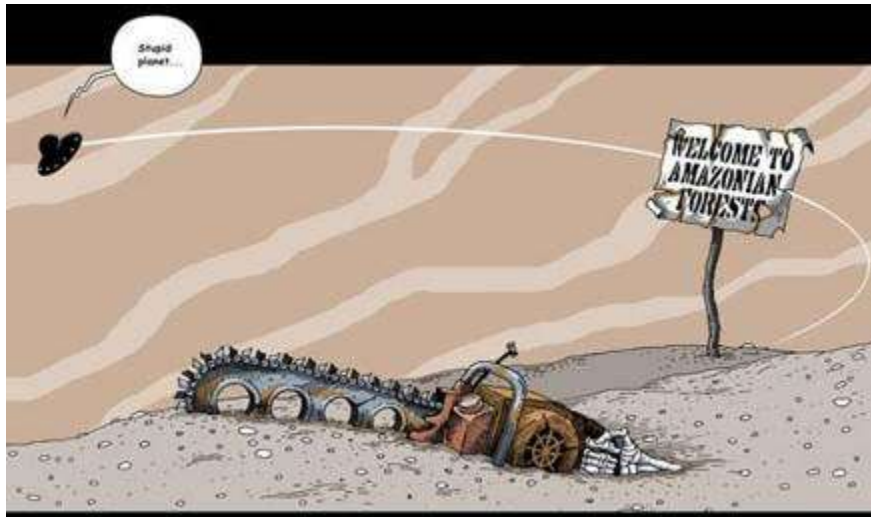
Α) Παρατηρήστε προσεκτικά το σκίτσο ή τη φωτογραφία που ακολουθεί στο τέλος της σελίδας.

Β) Περιγράψτε αναλυτικά την εικόνα. Μην ξεχάσετε να οργανώσετε την περιγραφή σας μετακινώντας την εστίαση ομαλά στον χώρο (χωρίς άλματα).

Γ) Γράψτε ένα σχόλιο, το οποίο θα δημοσιευτεί συνοδευόμενο από το σκίτσο στο ηλεκτρονικό περιοδικό, ακολουθώντας τις εξής οδηγίες: Θα συντάξετε μια παράγραφο όπου η θεματική περίοδος θα συμπυκνώνει το μήνυμα της εικόνας. Στη συνέχεια θα εξηγήσετε τη θεματική περίοδο (π.χ. με παραδείγματα) ή θα την αιτιολογήσετε (με αιτιολογικές προτάσεις, που ξεκινούν με «γιατί», «επειδή» κλπ.). Θα κλείσετε την παράγραφο με μια κατακλείδα (προσοχή: δε θα πρέπει να επαναλαμβάνει τη θεματική περίοδο, αλλά να την επεκτείνει, να τη συμπληρώνει...). Θα βάλετε και τίτλο στο κείμενό σας, αφού θα αποτελεί σχόλιο εφημερίδας, δηλαδή σύντομο άρθρο.

[Από τις παρακάτω εικόνες κάθε μαθητής/τρια έχει στο φύλλο αξιολόγησης μόνο μία, που είναι διαφορετική από αυτήν του διπλανού του/της.]

(Στην πινακίδα γράφει «Καλώς ήρθατε στα δάση του Αμαζονίου» και μέσα από το διαστημόπλοιο (UFO) ακούγεται «Ηλίθιος πλανήτης!».)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΣΠΑ
2007-2013
 πρόγραμμα για την ανάπτυξη
 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

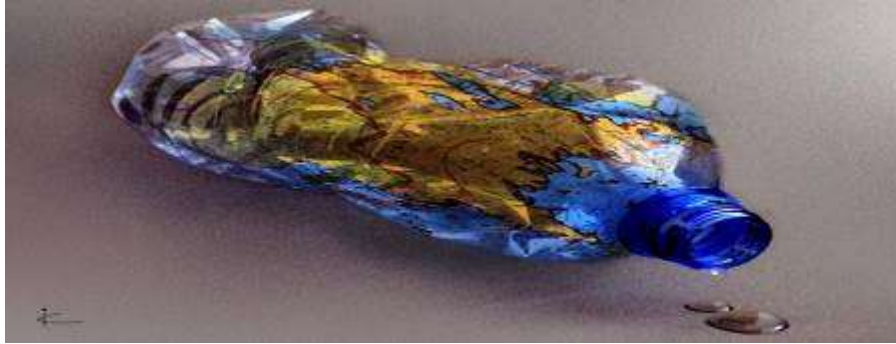
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Στη σημαία γράφει «αδιαφορία». Το σκίτσο εμπνέεται από μια πολύ γνωστή φωτογραφία του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου, στην οποία Αμερικανοί στρατιώτες υψώνουν τη σημαία τους μετά από μια νίκη σε μάχη με τον ιαπωνικό στρατό).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Δ΄

Η αποστολή σας

Θα μελετήσετε παραδείγματα διαφορετικών ειδών κειμένων που αναφέρονται σε οικολογικό θέμα, ώστε να εντοπίσετε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, να πάρετε ιδέες και να καταλήξετε για το είδος του κειμένου που θα παραγάγετε στην επόμενη φάση

Η διαδικασία

1. Θα επισκεφτείτε τις παρακάτω διευθύνσεις και θα διαβάσετε ή θα παρακολουθήσετε τα μονοτροπικά ή πολυτροπικά κείμενα που θα βρείτε σε αυτές:

- Επιστημονική είδηση:
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/nea/content.html?t=2,2028&h=99790&l=56660#pinpoint
- Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας:
<http://www.emprosnet.gr/article/36216-anakyklosi-se-pliri-anaptyxi>
- Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι:
<http://www.skai.gr/player/TV/?MMID=231819>
- Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας:
<http://www.youtube.com/watch?v=JvHrNTEILvI&feature=BFa&list=ULfzAUsm-UXBw>
<http://www.youtube.com/watch?v=DDCh7pb2Jj0>
- Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης:
http://www.youtube.com/watch?v=4WK_5zfXtFk&feature=relmfu
- Ενημερωτικό και προτρεπτικό φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης:

http://www.greenpeace.org/greece/Global/greece/image/2012/oceans/code/web_fg_final.pdf²

- Αφίσα:

2. Θα εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά αυτών των κειμενικών ειδών απαντώντας στα παρακάτω ερωτήματα (συμπληρώνοντας για κάθε κειμενικό είδος τα αντίστοιχα πεδία στους πίνακες που ακολουθούν):

1. Το είδος του κειμένου προϋποθέτει την πολυτροπικότητα ή αυτή δεν είναι αναγκαία;
2. Αν είναι δυνατή μια μονοτροπική εκδοχή του συγκεκριμένου κειμενικού είδους, αυτή η εκδοχή είναι επικοινωνιακά το ίδιο αποτελεσματική με την πολυτροπική του εκδοχή; Αιτιολογήστε.

² Αν δεν ανοίγει η διεύθυνση με Ctrl + κλικ, αντιγράψτε την και επικολλήστε την σε μια άδεια καρτέλα του φυλλομετρητή σας.

3. Στην περίπτωση που πρόκειται για κειμενικό είδος πολυτροπικό, ποιες κώδικες επικοινωνίας συνυπάρχουν;
4. Το είδος του κειμένου επιτρέπει: α) την υποκειμενικότητα β) την οικειότητα στην έκφραση ή επιβάλλεται α) ένα αποστασιοποιημένο β) ένα επίσημο ύφος;
5. Ποια τα δομικά στοιχεία αυτού του κειμενικού είδους; (π.χ. απαιτείται τίτλος, υπότιτλος, όνομα συντάκτη, λογότυπο της οργάνωσης, σλόγκαν, εικόνα, μελωδία, σίχοι...);
6. Ποιος/οι είναι ο/οι σκοπός/οί κάθε κειμένου (ενημερώνει, προβληματίζει, ευαισθητοποιεί, προτείνει κάποιες δράσεις);
7. Θα συζητήσετε αν κάποια κειμενικά είδη φαίνεται να προσφέρονται περισσότερο για κάποιους σκοπούς και γιατί.

Ερώτηση 1

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας	
Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	

Αφίσα	
-------	--

Ερώτηση 2

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας	
Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	
Αφίσα	

Ερώτηση 3

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

οικολογικής καμπάνιας	
Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	
Αφίσα	

Ερώτηση 4

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας	
Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	
Αφίσα	

Ερώτηση 5

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας	
Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	
Αφίσα	

Ερώτηση 6

Επιστημονική είδηση	
Ρεπορτάζ τοπικής εφημερίδας	
Είδηση σε τηλεοπτικό κανάλι	
Τηλεοπτικό σποτ οικολογικής καμπάνιας	

Τραγούδι οικολογικής οργάνωσης	
Φυλλάδιο οικολογικής οργάνωσης	
Αφίσα	

Οι απαντήσεις βρίσκονται στο Wiki.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ε΄

Η αποστολή σας

Σήμερα θα μελετήσετε παραδείγματα πολυτροπικών κειμένων που επιχειρηματολογούν πάνω σε ένα οικολογικό πρόβλημα, ώστε να έρθετε σε επαφή με διαφορετικές στρατηγικές πειθούς και να αντλήσετε ίσως χρήσιμες ιδέες για το δικό σας κείμενο.

Η διαδικασία

Καθώς θα προβάλλονται στην ολομέλεια παραδείγματα πολυτροπικών κειμένων, θα εστιάσετε την προσοχή σας στα παρακάτω ερωτήματα. Στη συνέχεια, εθελοντές/ντριες θα παίρνουν τον λόγο για να απαντήσουν και να συζητήσουν πάνω στα εξής ερωτήματα:

- α) Ποιο είναι το εύρημα στο οποίο στηρίζεται το συγκεκριμένο κείμενο; Αξιολογήστε το εύρημα.
- β) Πώς λειτουργεί η εικόνα σε σχέση με τον λόγο; Τον εικονογραφεί, τον συμπληρώνει, ενισχύει το μήνυμά του, βοηθά στην κατανόησή του, τον υποκαθιστά (δηλαδή κάποιο μέρος του μηνύματος εμφανίζεται μονάχα με εικόνα);
- γ) Πώς λειτουργεί ο ήχος σε σχέση με τον λόγο; Τον αναδεικνύει κερδίζοντας την προσοχή του ακροατή, ενισχύει το μήνυμά του, βοηθά στην κατανόηση ή στην αποδοχή του μηνύματος;
- δ) Με ποιο τρόπο προσπαθεί να πείσει το συγκεκριμένο παράδειγμα κειμένου: απευθύνεται στη λογική μας (με επιχειρήματα ορθολογικά, στοιχεία επιστημονικά), απευθύνεται στο θυμικό μας (επιχειρεί να συγκινήσει, να σοκάρει...) ή συνδυάζει τους παραπάνω τρόπους πειθούς;
- ε) Στην περίπτωση κόμικ ή ταινίας μικρού μήκους, παρατηρήστε το διαφορετικό καδράρισμα/πλάνο. Υπάρχει κάποια επιλογή που σας έκανε εντύπωση, που είχε σημασία για την πετυχημένη μετάδοση του συγκεκριμένου μηνύματος;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤ΄

Η αποστολή σας

Θα ασχοληθούμε σήμερα με ένα διήγημα που σχετίζεται με το θέμα του project.

Η διαδικασία

α) Θα συντάξετε το αφηγηματικό διάγραμμα του κειμένου (χώρος, χρόνος, πρόσωπα, πρόβλημα, δράση, αποτέλεσμα, λύση).

β) Σε ποια οικονομική κατάσταση βρίσκεται ο Μαρκοβάλντο; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε πληροφορίες που παρέχει το κείμενο.

γ) Για ποιους λόγους ο Μαρκοβάλντο έχει την εμμονή να αναζητά διαρκώς σημάδια της φύσης στο αστικό περιβάλλον όπου ζει; Να διατυπώσετε κάποιες υποθέσεις.

δ) Να συζητήσετε αν εσείς οι ίδιοι/ες και γενικά οι συνομήλικοί σας έχετε παρόμοια ανάγκη.

ε) Να σκεφτείτε τους λόγους για τους οποίους εντάχθηκε το συγκεκριμένο διήγημα στην τρέχουσα θεματική ενότητα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ζ΄

Η αποστολή σας

Θα ασχοληθούμε σήμερα με ένα ακόμα διήγημα που σχετίζεται με το θέμα του project.

Η διαδικασία

Να αναζητήσετε τις απαντήσεις (τεκμηριώνοντας με παραπομπές στο κείμενο) στα εξής ερωτήματα:

α) Ποιος ο σκοπός του συγγραφέα όταν γράφει το διήγημα;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

β) Τι συναισθήματα και τι σκέψεις γεννά στους αναγνώστες η ιστορία αφενός για το κεντρικό πρόσωπο και αφετέρου για τη δράση του;

.....
.....
.....
.....

γ) Τι σας εντυπωσιάζει περισσότερο σε αυτήν την ιστορία;

.....
.....
.....

δ) Ποια είναι η συνολική προσφορά του Μπουβιέ;

.....
.....
.....

ε) Ο Μπουβιέ δρούσε στοχεύοντας μόνο στα άμεσα αποτελέσματα, δηλ. στον πολλαπλασιασμό των δέντρων ή είχε συνείδηση των έμμεσων αποτελεσμάτων και το σχέδιό του ήταν ευρύτερο;

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

στ) Από ποιες λεπτομέρειες μας αποκαλύπτεται σταδιακά η προσωπικότητα του βασικού ήρωα;

.....
.....

ζ) Ποια είναι τα κίνητρά του και ποια δεν είναι;

.....
.....
.....
.....
.....

η) Σε τι σκέψεις μας οδηγεί η ιστορία για τη σημερινή πραγματικότητα και για τον ρόλο τον δικό μας, που ζούμε σε αυτήν;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Κινηματογραφικός κώδικας

Πλάνα

- Πολύ γενικό πλάνο: συνολική εικόνα του σκηνικού (π.χ. μια πόλη από ψηλά)
- Γενικό πλάνο: πιο σφικτό από το προηγούμενο, μπορούν να διακριθούν άνθρωποι ή αντικείμενα στο μέγεθος των ανθρώπων (π.χ. ένα γήπεδο)
- Μεσαίο πλάνο: τα άτομα όρθια γεμίζουν το κάδρο της οθόνης
- Αμερικάνικο πλάνο: οι άνθρωποι εμφανίζονται από το κεφάλι ως τα γόνατα (προέρχεται από τα γουέστερν, όπου στις μονομαχίες το όριο ήταν το ρεβόλβερ που κρεμόταν στη ζώνη)
- Κοντινό πλάνο: ο άνθρωπος εμφανίζεται από το κεφάλι έως το μέσο του στήθους
- Γκρο πλαν: στο κάδρο μόνο το κεφάλι και οι ώμοι ή κάποιο άλλο μέρος του σώματος (π.χ. μόνο τα χέρια σε ένα πιάνο)
- Πολύ γκρο πλάνο: ο φακός εστιάζει σε μια λεπτομέρεια (ένα δάκρυ που κυλά στο μάγουλο, ένα δακτυλίδι, κάποιες λέξεις σε ένα χαρτί)
- Υποκειμενικό πλάνο: Ο θεατής, μέσω της κάμερας, βλέπει ό,τι υποτίθεται πως βλέπει ο ηθοποιός.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ενσωματώθηκαν στο κυρίως μέρος.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι δυσκολίες εφαρμογής του παρόντος σεναρίου αφορούσαν κυρίως την κατάσταση εργαστηρίου πληροφορικής, το οποίο αρκετές φορές μάς πρόδωσε. Τα παιδιά κατέβαλαν φιλότιμες προσπάθειες να καλύψουν την αδυναμία πρόσβασης στο διαδίκτυο εργαζόμενα στο σπίτι, κυρίως τα σαββατοκύριακα και στις διακοπές των Χριστουγέννων. Έλαβαν και τη βοήθεια των γονέων, κάποιιοι από τους οποίους ενδιαφέρθηκαν να μάθουν λεπτομέρειες για το Edmodo και το Wiki την ημέρα επίδοσης των ελέγχων.

Κάποιες δραστηριότητες υλοποιήθηκαν στην τάξη με τον παραδοσιακό τρόπο χωρίς να δημιουργηθεί κλίμα απαξίωσης, απόρριψης ή απογοήτευσης για τις ΤΠΕ. Εξάλλου, εξ αρχής τονίστηκε ότι η τεχνολογία και ο Η/Υ σε καμιά περίπτωση δεν υποκαθιστά την ανθρώπινη εφευρετικότητα και νοημοσύνη. Από τις φωτογραφίες και τα τεκμήρια μπορεί κανείς να διαπιστώσει το όμορφο, εποικοδομητικό κλίμα συζήτησης, ανταλλαγής προβληματισμών και συντροφικότητας που επέδειξαν τα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού... Η υλοποίηση του παρόντος σεναρίου απαιτεί βέβαια χρόνο, κόπο, υπομονή και επιμονή. Στο τέλος όμως όλοι οι συμμετέχοντες βγαίνουν κερδισμένοι από το συγκριμένο ταξίδι...

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βεκρής, Α. 2012. Το σχολείο στον χρόνο. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Β΄ Γυμνασίου. Διδακτικό σενάριο. Θεσσαλονίκη: ΚΕΓ.

Bruns, A. & Humphreys, S. 2007. Building Collaborative Capacities in Learners. *The M/cyclopedia Project Revisited*.

http://www.wikisym.org/ws2007/_publish/Bruns_WikiSym2007_MCyclopedia.pdf
[10.11.2012].

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας,
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html
[15.11.2012].

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Ματσαγγούρας, Η. 2008. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση. Για το καθημερινό μάθημα και τα προγράμματα του ολοήμερου σχολείου, τα περιβαλλοντικά, τα πολιτιστικά και τα ευρωπαϊκής συνεργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελ Σίλβερστάιν

Το δέντρο που έδινε

Μία φορά κι έναν καιρό ήταν μια μηλιά... και αγαπούσε ένα Αγοράκι.

Και κάθε μέρα το αγοράκι πήγαινε και μάζευε τα φύλλα της και τα έπλεκε στεφάνι κι έπαιζε το βασιλιά του δάσους.

Σκαρφάλωνε στον κορμό της κι έκανε κούνια στα κλαδιά της κι έτρωγε μήλα.

Παίζανε και κρυφτό...

Κι όταν το αγόρι κουραζόταν, αποκοιμιόταν στον ίσκιο της.

Και το αγόρι αγαπούσε τη μηλιά... πάρα πολύ.

Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη. Μα πέρασαν τα χρόνια. Και το αγόρι μεγάλωσε. Και πολλές φορές η μηλιά έμενε μοναχή.

Τότε μια μέρα το αγόρι πήγε στη μηλιά κι η μηλιά είπε:

«Έλα αγόρι, έλα να σκαρφαλώσεις στον κορμό μου και να κάνεις κούνια στα κλαδιά μου, να φας μήλα και να παίζεις στον ίσκιο μου από κάτω και να 'σαι ευτυχισμένο». «Είμαι μεγάλος πια για να σκαρφαλώνω και να παίζω», είπε το αγόρι. «Θέλω ν' αγοράσω πράγματα και να καλοπεράσω. Θέλω λεφτά. Μπορείς να μου δώσεις λεφτά;»

«Λυπάμαι», είπε η μηλιά, «μα έχω εγώ δεν έχω λεφτά. Έχω μονάχα φύλλα και μήλα. Πάρε τα μήλα μου, Αγόρι, και πούλησέ τα στην πόλη. Έτσι θα 'χεις λεφτά και θα 'σαι ευτυχισμένο».

Και τότε το αγόρι σκαρφάλωσε στη μηλιά, μάζεψε τα μήλα της και τα πήρε μαζί του.

Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη.

Μα το αγόρι έκανε πολύ καιρό να ξαναφανεί... και η μηλιά ήταν λυπημένη.

Όσπου μια μέρα το αγόρι ξαναγύρισε κι η μηλιά τρεμούλιασε απ' τη χαρά της κι είπε:

«Έλα αγόρι, έλα να σκαρφαλώσεις στον κορμό μου και να κάνεις κούνια στα κλαδιά μου και να 'σαι ευτυχισμένο».

«Δεν έχω πια χρόνο να σκαρφαλώνω», είπε το αγόρι. «Θέλω ένα σπίτι που να δίνει ζεστασιά», είπε. «Θέλω γυναίκα και παιδιά, και γι' αυτό χρειάζομαι ένα σπίτι. Μπορείς να μου δώσεις ένα σπίτι;»

«Εγώ δεν έχω σπίτι», είπε η μηλιά. «Σπίτι μου είναι το δάσος, μα μπορείς να κόψεις τα κλαδιά μου και να χτίσεις ένα σπίτι. Τότε θα 'σαι ευτυχισμένο».

Κι έτσι το αγόρι έκοψε τα κλαδιά της και τα πήρε μαζί του για να χτίσει το σπίτι του.

Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη.

Μα το αγόρι έκανε πολύ καιρό να ξαναφανεί. Κι όταν γύρισε η μηλιά ήταν τόσο ευτυχισμένη που ούτε να μιλήσει καλά - καλά δεν μπορούσε.

«Έλα, Αγόρι», ψιθύρισε, «έλα να παίζεις.»

«Είμαι πια πολύ γέρος και πολύ λυπημένος για να παίζω» είπε το αγόρι. «Θέλω μια βάρκα να με πάρει μακριά. Μπορείς να μου δώσεις μια βάρκα;»

«Κόψε τον κορμό μου και φτιάξε μια βάρκα», είπε η μηλιά. «Έτσι θα μπορέσεις να φύγεις μακριά... και να 'σαι ευτυχισμένο». Και τότε το αγόρι έκοψε τον κορμό της έφτιαξε μια βάρκα κι έφυγε μακριά.

Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη... μα όχι πραγματικά.

Κι ύστερα από πολύ καιρό το αγόρι ξαναγύρισε.

«Λυπάμαι, Αγόρι», είπε η μηλιά, «μα δε μου απόμεινε τίποτα πια για να σου δώσω... Δεν έχω μήλα».

«Τα δόντια μου δεν είναι πια για μήλα», είπε το αγόρι.

«Δεν έχω κλαδιά», είπε η μηλιά. «Δεν μπορείς να κάνεις κούνια...»

«Είμαι πολύ γέρος πια για να κάνω κούνια», είπε το αγόρι. «Δεν έχω κορμό», είπε η μηλιά. «Δεν μπορείς να σκαρφαλώσεις...» «Είμαι πολύ κουρασμένος πια για να σκαρφαλώνω», είπε το αγόρι.

«Λυπάμαι», αναστέναξε η μηλιά. «Μακάρι να μπορούσα να σου δώσω κάτι... μα δε μου απόμεινε τίποτα πια. Δεν είμαι παρά ένα γέρικο κούτσουρο. Λυπάμαι...»

«Δε θέλω και πολλά τώρα πια», είπε το αγόρι, «μονάχα ένα ήσυχο μέρος να κάτσω και να ξαποστάσω. Είμαι πολύ κουρασμένος».

«Τότε», είπε η μηλιά, κι ίσιωσε τον κορμό της, «τότε, ένα γέρικο κούτσουρο είναι ό,τι πρέπει να κάτσεις και να ξαποστάσεις. Έλα, Αγόρι, κάτσε. Κάτσε και ξεκουράσου».

Και το αγόρι έκατσε και ξεκουράστηκε. Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη.

Σιλβερστάιν, Σελ. 1998. *Το δέντρο που έδινε*. Αθήνα: Δωρικός.